T. C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

www.balioglu.net

MUĞLA DATÇA BELEDİYESİ
2018 Yılı Sayıştay Denetim Raporu

Kasım 2019

İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ 1
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU 7
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU 7
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI 7
5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ 8
6. DENETİM GÖRÜŞÜ 10
7. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI 10
8. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMEYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER 16
9. EKLER 55

www.balioglu.net

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1:2018 Yılı Bütçe Ödenekleri Tablosu 5
Tablo 2: 2018 Yılı Bütçe Gider Tahmin ve Gerçekleşen Tutar 5
Tablo 3: 2018 Yılı Bütçe Gelir Tahmin ve Gerçekleşen Tutar 5
Tablo 4: İz Bedeli ile Takip Edilen Taşınmazlar İlişkin Liste 15
Tablo 5: Elektrik Faturaları Ticarethane Grubundan Ödenen Kamusal Ortak Kullanım Alanları 24
Tablo 6: İşgalli Olarak Kullanılan Kamusal Alanlar 27
Tablo 7: Geçiş Hakkına Konu Taşınmazlara İlişkin Tarife 31
Tablo 8: İdare Gelirlerinin Tahsilat Oranları 42

www.balioglu.net

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanakları

1. Yapılandırılmış Vergi ve Benzeri Nitelikteki Yükümlülüklerin Vadesine Göre Muhasebeleştirilmemesi

2. Vadesi Bir Yılın Altına İnen Banka Kredilerinin Dönem Sonunda Kısa Vadeli Banka Kredileri Hesabına Aktarılmaması

3. Geçici Kabulü Yapılan Yatırımların Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabına Aktarılmaması

4. İz Bedeli ile Takip Edilen Taşınmazların Muhasebe Kayıtlarında Yer Almaması

B. Denetim Görüşünü Etkilemeyen Tespit ve Değerlendirmeler

1. Bina ve Arsa Emlak Vergisi Matrahının Hatalı Hesaplanması ve Buna Bağlı Olarak İdarenin Gelir Kaybına Uğraması

2. Belediye Sınırları İçindeki Bazı İşletmelerin İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı Olmadan Faaliyette Bulunmaları

3. İşyerlerine İşyeri Açma Ruhsatına Aykırı Olarak Açık veya Kapalı Kullanım Alanları İlave Edilmesi ve Belirtilen Alanlar İçin İdarece Mevzuata Uygun İşlem Tesis Edilmemesi

4. İlçe Belediyesi Sorumluluğunda Bulunan Bazı Park ve Yol Aydınlatma Elektrik Abone Gruplarının Aydınlatma Grubu Yerine Ticarethane Grubu Olarak Tarifelendirilmesi

5. Asansör Muayene Kuruluşunca Tahsil Edilen Periyodik Kontrol Ücreti Üzerinden Alınması Gereken İdare Payının Alınmaması

6. İmar Planında Kamu Ortak Kullanımı İçin Ayrılmış Olan Alanların Özel Konutlar Tarafından İşgal Edilerek Kullanılmasına Rağmen İdarece Ecrimisil Alınmaması ve Tahliye İşlemi Başlatılmaması

7. Kiraya Verilen İşletme Haklarından KDV Alınmaması

8. Telekomünikasyon Altyapı ve Şebekelerinden Alınması Gereken Geçiş Hakkı Bedellerinin Belirlenmemesi ve Herhangi Bir Tahsilatın Yapılmaması

www.balioglu.net

9. Gecekondu Fonuna Toplanan Paraların Gelir Hesabına Özel Gelir Olarak Kaydedilmemesi ve Cari Harcamalarda Kullanılması

10. Sözleşmeli Personele Ödenen Sosyal Denge Tazminatının Prime Esas Kazanca Dâhil Edilmemesi

11. İdarenin Bütçe Vergi Gelirleri Payından İLKBANK AŞ Tarafından Ortaklık Payı Olarak Kesilen Tutarın Mali Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabında Muhasebeleştirilmemesi

12. Peşin Tahsil Edilen Kira Gelirlerinin Gelecek Aylara Ait Gelirler Hesabı ile Gelecek Yıllara Ait Gelirler Hesabında İzlenmemesi

13. İdarece Ödenen Güvence Bedellerinin Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabına Kaydedilmek Yerine Doğrudan Giderleştirilmesi

14. Kiraya Verilen Taşınmazların Muhasebe Kayıtlarında İzlenmemesi

15. Avans Niteliğindeki Harcırah Ödemelerinin İş Avans ve Kredileri Hesabında Takip Edilmesi

16. Tahakkuk Etmiş Olan İdare Gelirlerinde Tahsilât Oranlarının Düşük Düzeyde Kalması

17. Mahkeme İlamlarında İdare Lehine Hükmedilen Avukatlık Vekalet Ücretlerinin Tahsilat İşlemlerinin Takip Edilmemesi

18. Zabıta Müdürlüğüne Yapılan Atamanın Mevzuata Aykırı Olması

19. İşçilerin Birikmiş Yıllık İzinlerinin Kullandırılmaması

20. Mevzuatında Belirtilen Sınırı Aşan İdare Borçlanmaları İçin Çevre ve Şehircilik Bakanlığından İzin Alınmaması

21. Tüketim Malzemelerinin Muhafazası İçin Ambar Kurulmaması Nedeniyle, Alımı Yapılan Taşınırların Aynı Gün İçinde Giderleştirilmesi

22. Bütçe Emanetleri Hesabında Kayıtlı Tutarların Muhasebe Kayıtlarına Alındığı Sıraya Göre Ödenmemesi

www.balioglu.net

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

1.1.1. Kamu İdaresinin Tabi Olduğu Mevzuat

İlçe Belediyesi tüm hizmetlerini; 5216 sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu, 5393 sayılı Belediye Kanunu ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'na göre gerçekleştirmektedir.

1-6360 sayılı On Üç İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Altı İlçe Kurulması İle Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun

2-2560 sayılı İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun

3-5779 sayılı İl Özel İdarelerine ve Belediyelere Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanun

4-747 sayılı Büyükşehir Belediyesi Sınırları İçerisinde İlçe Kurulması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun

5-3572 sayılı İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanun

6-5355 sayılı Mahalli İdare Birlikleri Kanunu

7Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı

www.balioglu.net

1.1.2. Kamu İdaresinin Görevleri

İlçe Belediyesinin görev, yetki ve sorumlulukları 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 14'üncü maddesi ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun 7'nci maddelerinde düzenlenmiştir. Büyükşehir ilçe belediyelerinin bazı mahalli müşterek nitelikli hizmetleri sunmasının yanı sıra ulaşım, alt yapı, imar ve bütçe gibi birçok konuda büyükşehir belediyesinin denetimi ve koordine edici yetkisi altında bulunmaktadır. 5216 sayılı Kanun'un 10'uncu maddesinde, yetki ve imtiyazlarla ilgili olarak "*büyükşehir ve ilçe belediyeleri; görevli oldukları konularda bu Kanunla birlikte Belediye Kanunu ve diğer mevzuat hükümleri ile ilgisine göre belediyelere tanınan yetki, imtiyaz ve muafiyetlere sahiptir*" hükmü yer almaktadır.

Buna göre, ana başlıklar itibarıyla, ilçe belediyelerinin yetki, görev ve sorumlulukları şunlardır:

İmar, kentsel alt yapı, coğrafî ve kent bilgi sistemleri; çevre ve çevre sağlığı, ağaçlandırma, park ve yeşil alanlar; konut; kültür ve sanat, turizm ve tanıtım, gençlik ve spor

orta ve yükseköğrenim öğrenci yurtları; kadınlar ve çocuklar için konukevleri açma; sosyal hizmet ve yardım, nikâh, meslek ve beceri kazandırma; gıda ile ilgili olanlar dâhil birinci sınıf gayrisıhhî müesseseleri ruhsatlandırma; ekonomi ve ticaretin geliştirilmesi hizmetlerini yapar veya yaptırır. Gıda bankacılığı yapabilir. Her çeşit toptancı hallerini ve mezbahaları yapabilir, sağlık merkezleri, hastaneler, gezici sağlık üniteleri ile yetişkinler, yaşlılar, engelliler, kadınlar, gençler ve çocuklara yönelik her türlü sosyal ve kültürel hizmetleri yürütebilir, geliştirebilir ve bu amaçla sosyal tesisler kurabilir, meslek ve beceri kazandırma kurslarını açabilir, işletebilir veya işlettirebilir.

Belediyeler sahip oldukları yasal yetkiler neticesinde yönetmelik çıkarmak, emir vermek, belediye yasakları koymak ve uygulamak ve kanunlarda verilen cezaları uygulamak ile yetkilidirler. Gerçek ve tüzel kişilerin faaliyetleri ile ilgili olarak kanunlarda belirtilen izin ya da ruhsatların verilmesi de belediyenin yetki ve görevidir.

Belediyeye ait olan vergi, resim, harç, katkı ve katılma paylarının tarh, tahakkuk ve tahsilinin yapılması özel kanunlara göre belediyelere aittir.

Mahalli idare birimi olan belediyeler üzerinde merkezi idarenin vesayet yetkisi, Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminden önce tek başına İçişleri Bakanlığı tarafından kullanılmaktaydı. Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminden sonra İçişleri Bakanlığına bağlı Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü; Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü adı altında, 10.07.2018 tarih ve 30474 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile Çevre ve Şehircilik Bakanlığı bünyesine dahil edilmiştir.

Ayrıca, 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile Yerel Yönetim Politikaları Kurulu kurulmuştur.

Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminden sonra mahalli idareler alanında İçişleri Bakanlığı ve Çevre ve Şehircilik Bakanlığı görevlendirilmiştir. Denetim ve soruşturma İçişleri Bakanlığı tarafından yürütülmektedir.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

1.2.1. Kamu İdaresinin Teşkilat Yapısı

5393 sayılı Kanun'a göre, İlçe Belediyesinin organları belediye meclisi, belediye encümeni ve belediye başkanıdır.

Belediye teşkilâtı; norm kadroya uygun olarak yazı işleri, malî hizmetler, fen işleri ve zabıta birimlerinden oluşur.

Beldenin nüfusu, fizikî ve coğrafî yapısı, ekonomik, sosyal ve kültürel özellikleri ile

www.balioglu.net

gelişme potansiyeli dikkate alınarak, norm kadro ilke ve standartlarına uygun olarak gerektiğinde diğer birimler oluşturulabilir. Bu birimlerin kurulması, kaldırılması veya birleştirilmesi belediye meclisinin kararıyla olur.

Belediyenin teşkilat yapısında, doğrudan başkana bağlı 9 adet birim belirlenmiştir. Bunlar; yazı işleri ve karar müdürlüğü, destek hizmetler müdürlüğü, imar ve şehircilik müdürlüğü, fen işleri müdürlüğü, insan kaynakları ve eğitim müdürlüğü, emlak ve istimlak müdürlüğü, çevre koruma ve kontrol müdürlüğü, basın ve halkla ilişkiler müdürlüğü, zabıta müdürlüğüdür. Başkana bağlı 2 adet başkan yardımcısı bulunmaktadır.

İdarenin birimleri aşağıdadır:

Mali Hizmetler Müdürlüğü, Yazı İşleri ve Karar Müdürlüğü, Destek Hizmetler Müdürlüğü, İmar ve Şehircilik Müdürlüğü, Fen İşleri Müdürlüğü, İnsan Kaynakları ve Eğitim Müdürlüğü, Emlak ve İstimlak Müdürlüğü, Çevre Koruma ve Kontrol Müdürlüğü, Basın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü ve Zabıta Müdürlüğüdür.

www.balioglu.net

1.2.2. Kamu İdaresinin İnsan Kaynakları

İlçe belediyelerindeki tüm kadrolara yapılacak olan atamalar kanun ve yönetmeliklerde belirtilen kriterlere uygun olarak belediye başkanınca yapılır.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun "Norm kadro ve personel istihdamı" başlıklı 49'uncu maddesinin 7'nci fıkrası gereği; norm kadrosunda belediye başkan yardımcısı bulunan belediyelerde norm kadro sayısına bağlı kalınmaksızın, diğer bir ifadeyle, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na tabi belediye başkan yardımcıları dışında, belediye başkanı, zorunlu gördüğü takdirde, nüfusu 50.000'e kadar olan belediyelerde bir, nüfusu 50.001-200.000 arasında olan belediyelerde iki, nüfusu 200.001-500.000 arasında olan belediyelerde üç, nüfusu 500.000 ve fazla olan belediyelerde dört belediye meclis üyesini belediye başkan yardımcısı olarak görevlendirebilir.

Belediyede çalışan memur ve sözleşmeli personel 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na, işçiler ise 1475 ve 4857 sayılı İş Kanunlarına tabidir.

Belediyede istihdam edilen 97 personelin 6'sı müdür, 4'ü şef, 28'i memur, 45'i işçi ve 14'ü ise sözleşmeli personelden oluşmaktadır.

1.2.3. Kamu İdaresinin Bütçe İçi İşletmeleri ve Ortağı Olduğu Şirketler

İlçe Belediyesi ve şirketlerinin birlikte ya da ayrı ayrı %50'den fazla hisseye sahip oldukları ortaklıklar aşağıdadır:

Datça Belediyesi Personel Limited Şirketi.

İlçe Belediyesi ve şirketinin birlikte ya da ayrı ayrı %50'den az hisseye sahip oldukları ortaklıkları bulunmamaktadır.

İlçe Belediyesinin bütçe içi işletmesi bulunmamaktadır.

1.3. Mali Yapı

1.3.1. Kamu İdaresinin Bütçe Yapısı

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 12'nci maddesine göre, genel yönetim kapsamındaki idarelerin bütçeleri içinde mahallî idareler bütçeleri de sayılmıştır. Buna göre, mahallî idare bütçesi, mahallî idare kapsamındaki kamu idarelerinin bütçesi olarak belirtilmiştir.

Mahalli idareler bütçesi analitik bütçe sistemine uygun olarak hazırlanmaktadır. Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'ne göre, bütçe; gider, gelir ve finansmanın ekonomik sınıflandırması bölümlerinden oluşmaktadır. Gider bütçesi; kurumsal, fonksiyonel, finansman tipi ve ekonomik sınıflandırma olmak üzere dört bölüme ayrılır. Finansman tipi sınıflandırma tek düzeyden, diğer sınıflandırmalar dört düzeyden oluşur. Gelir bütçesi ve finansmanın ekonomik sınıflandırması cetvelleri de dört düzeyden oluşur.

www.balioglu.net

1.3.2. Kamu İdaresinin Kullandığı Kaynaklar

Kamu idaresi gider ve harcamalarını gerçekleştirirken aşağıdaki kaynakları kullanmaktadır:

a) 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 59'uncu maddesinde sayılan kaynaklar:

-Kanunlarla gösterilen belediye vergi, resim, harç ve katılma payları.

-Genel bütçe vergi gelirlerinden ayrılan pay.

-Genel ve özel bütçeli idarelerden yapılacak ödemeler.

-Taşınır ve taşınmaz malların kira, satış ve başka suretle değerlendirilmesinden elde edilecek gelirler.

-Belediye Meclisi tarafından belirlenecek tarifelere göre tahsil edilecek hizmet karşılığı ücretler.

-Faiz ve ceza gelirleri.

-Bağışlar.

-Her türlü girişim, iştirak ve faaliyetler karşılığı sağlanacak gelirler.

-Diğer gelirler.

b) 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 68'inci maddesinde belirtildiği üzere borçlanma suretiyle kaynak yaratılabilir.

1.3.3. Bütçe Ödenekleri Tablosu ile Gelir ve Gider Bütçesi ve Gerçekleşmeleri

Tablo 1:2018 Yılı Bütçe Ödenekleri Tablosu

Gider Türü (1.Düzey)	Bütçe ile verilen Ödenek	Önceki Yıldan Devreden Ödenekler	Ek Ödenek	Yıl İçinde İptal Edilen Ödenek	Net Bütçe Ödeneği Toplamı	Bütçe Gideri Toplamı	Sonraki Yıla Devreden Ödenek
01	6.898.533,00	0,00	0,00	2.128.812,04	10.117.733,00	7.988.920,96	0,00
02	1.137.750,00	0,00	0,00	283.290,26	1.509.260,00	1.225.969,74	0,00
03	13.081.717,00	0,00	0,00	1.498.762,21	11.696.017,00	10.197.254,79	0,00
04	200.000,00	0,00	0,00	11.078,59	660.000,00	648.921,41	0,00
05	419.000,00	0,00	0,00	344.985,05	702.600,00	357.614,95	0,00
06	6.163.000,00	1.000.000,00	0,00	2.782.422,70	7.143.200,00	4.360.777,30	0,00
09	3.100.000,00	0,00	0,00	171.190,00	171.190,00	0,00	0,00
TOPLAM	**31.000.000,00**	**1.000.000,00**	**0,00**	**7.220.540,85**	**32.000.000,00**	**24.779.459,15**	**0,00**

Tablo 2: 2018 Yılı Bütçe Gider Tahmin ve Gerçekleşen Tutar

Hesap Kodu	Eko Kod.	Gider Türü	Bütçe	Ek Bütçe	Gerçekleşen	Gerçekleşme Oranı %
830	1	Personel Gideri	10.117.733,00	0,00	7.988.920,96	78,96
830	2	S.G.K. Devlet Prim Gideri	1.509.260,00	0,00	1.225.969,74	81,23
830	3	Mal ve Hizmet Alımı Gideri	11.696.017	0,00	10.197.254,79	87,18
830	4	Faiz Giderleri	660.000,00	0,00	648.921,41	98,32
830	5	Cari Transferler	702.600,00	0,00	357.614,95	50,90
830	6	Sermaye Transferleri	6.143.200,00	0,00	4.360.777,30	70,98
900	9	Yedek Ödenek	171.190,00	0,00	0,00	0
TOPLAM			**31.000.000,00**	**0,00**	**24.779.459,15**	**79,93**

Tablo 3: 2018 Yılı Bütçe Gelir Tahmin ve Gerçekleşen Tutar

Hesap Kodu	Eko. Kod.	Gelir Türü	Bütçe	Gerçekleşen	Gerçekleşme Oranı %
800	1	Vergi Gelirleri	11.782.000,00	9.654.095,58	81,93
800	3	Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	3.140.000,00	2.376.311,68	75,68
800	4	Alınan Bağış ve Yardımlar	2.600.000,00	1.685.921,87	64,84
800	5	Diğer Gelirler	8.607.000,00	9.475.677,38	110,09
800	6	Sermaye Gelirleri	4.871.000,00	1.172.248,00	24,06
		Red ve İadeler (-)	0,00	0,00	0
TOPLAM			**31.000.000,00**	**24.364.254,51**	**78,59**

www.balioglu.net

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

1.4.1. Kamu İdaresinin Muhasebe Sistemi

İlçe Belediyesinin muhasebe kayıt sistemi, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile getirilen tahakkuk esaslı devlet muhasebesi olup kayıt işlemleri Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği çerçevesinde düzenlenerek 27.05.2016 tarih 29724 (M) sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümleri doğrultusunda gerçekleştirilmektedir.

1.4.2. Denetime Sunulan Defter, Tablo ve Belgeler

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay Başkanlığına gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup denetim bu defter, tablo ve belgeler ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

www.balioglu.net

- Birleştirilmiş veriler defteri
- Geçici ve kesin mizan
- Bilanço
- Kasa sayım tutanağı
- Banka mevcudu tespit tutanağı
- Alınan çekler sayım tutanağı
- Menkul kıymet ve varlıklar sayım tutanağı
- Teminat mektupları sayım tutanağı
- Değerli kâğıtlar sayım tutanağı
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetimi hesabı icmal cetveli
- Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu
- Bütçe gelirleri ekonomik sınıflandırılması tablosu
- Faaliyet sonuçları tablosu

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

www.balioglu.net

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

İç kontrol sistemi, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun Beşinci kısmında düzenlenmiştir. İç kontrol, idarenin amaçlarına, belirlenmiş politikalara ve mevzuata uygun olarak faaliyetlerin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yürütülmesini, varlık ve kaynakların korunmasını, muhasebe kayıtlarının doğru ve tam olarak tutulmasını, malî bilgi ve yönetim bilgisinin zamanında ve güvenilir olarak üretilmesini sağlamak üzere idare tarafından oluşturulan organizasyon, yöntem ve süreçle iç denetimi kapsayan malî ve diğer kontroller bütünüdür.

www.balioglu.net

Görev ve yetkileri çerçevesinde, malî yönetim ve kontrol süreçlerine ilişkin standartlar ve yöntemler Hazine ve Maliye Bakanlığınca, iç denetime ilişkin standartlar ve yöntemler ise İç Denetim Koordinasyon Kurulu tarafından belirlenir, geliştirilir ve uyumlaştırılır. Bunlar ayrıca, sistemlerin koordinasyonunu sağlar ve kamu idarelerine rehberlik hizmeti verir.

31.12.2005 tarihli ve 26040 (3. Mükerrer) sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesinde, iç kontrol standartlarının, merkezi uyumlaştırma görevi çerçevesinde Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından belirlenip yayımlanacağı, kamu idarelerinin, malî ve malî olmayan tüm işlemlerinde bu standartlara uymakla ve gereğini yerine getirmekle yükümlü bulunduğu, ayrıca Kanun'a ve iç kontrol standartlarına aykırı olmamak koşuluyla, idarelerce görev alanları çerçevesinde her türlü yöntem, süreç ve özellikli işlemlere ilişkin standartlar belirlenebileceği belirtilmiştir.

Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından hazırlanarak 26.12.2007 tarih ve 26738 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Kami İç Kontrol Standartları Tebliği ile kamu idarelerinde iç kontrol sisteminin oluşturulması, uygulanması, izlenmesi ve geliştirilmesi amacıyla 18 standart ve bu standartlar için gerekli 79 genel şart belirlenmiştir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ve ilgili diğer mevzuat uyarınca, Datça Belediyesince Kami İç Kontrol Sisteminin oluşturulması, uygulanması, izlenmesi ve

geliştirilmesi çalışmaları, Belediyenin yönetim sorumluluğu kapsamında müdürlüklerle ortak çalışma yapılarak Kamu İç Kontrol Standartları Uyum Eylem Planı hazırlanmıştır.

Bu çerçevede; Belediyede Maliye Bakanlığı tarafından hazırlanan ve kurumlara gönderilen Kami İç Kontrol Standartları Uyum Eylem Planı Rehberi de dikkate alınarak etkin bir iç kontrol sisteminin kurulması ve uygulanmasının sağlanması çalışmaları devam etmektedir.

İç kontrol sistemi ve işleyişinin üst yönetici ve personel tarafından sahiplenilmesi ve desteklenmesi sağlanmaya çalışılmaktadır. Kurumdaki tüm personel, Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri ile Başvuru Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik'in Ek 1'inde yer alan Etik Sözleşmesini imzalamış olup özlük dosyalarında yer almaktadır. Kurum organizasyon yapısı içerisinde görev, yetki ve sorumluluklar açıkça ifade edilmiştir.

Kurum organizasyon yapısı içerisinde personelin ve müdürlüklerin görev, yetki ve sorumlulukları açık bir şekilde belirlenmiş olup personel görev tanımları yapılmıştır. Yetkiler ve yetki devrinin sınırları Müdürlük Görev, Yetki ve Sorumlulukları ile Çalışma Usul ve Esasları Hakkındaki Yönetmeliklerde belirlenmiştir.

www.balioglu.net

50.000'in altında olan belediyelerde stratejik plân yapılması zorunlu olmadığından İdare tarafından stratejik plan yapılmamıştır.

Kurumsal risk yönetim çalışmalarına ilişkin herhangi bir çalışma yapılmamıştır.

Kurumun tüm birimlerinde yapılan işlerin iş tanımları yapılmış olup müdürlüklerin çalışma yönetmelikleri güncellenip tamamlanmıştır. Süreç kontrolünü sağlamak amacıyla, tüm birimlerde iş akış şeması hazırlanmıştır.

Yönetimin ihtiyaç duyduğu gerekli bilgileri ve raporları üretecek ve analiz yapma imkanı sunacak bir yönetim bilgi sistemine ilişkin uygulamalar vardır ancak etkili değildir.

Faaliyet sonuçları ve değerlendirmeler, idare faaliyet raporunda gösterilmekte ve Belediye web sitesinden duyurulmaktadır.

İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulu mevcut değildir. Datça Belediyesi Kamu İç Kontrol Standartları Eylem Planı hazırlanmıştır. Eylem Planlarına ilişkin uygulamalar vardır ancak etkili değildir.

İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planında yer alan eylemlerin gerçekleşme sonuçları etkin bir şekilde değerlendirilmemektedir. Kamu İç Kontrol Standartları Eylem Planı için her yıl revizyon çalışmalarına ilişkin uygulamalar vardır ancak etkili değildir.

İdare bünyesinde İç Denetim Birimi bulunmamaktadır.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Muğla Datça Belediyesi 2018 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve ekte yer alan; geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, "Denetim Görüşünün Dayanakları" bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAKLARI

BULGU 1: Yapılandırılmış Vergi ve Benzeri Nitelikteki Yükümlülüklerin Vadesine Göre Muhasebeleştirilmemesi

www.balioglu.net

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 368-Vadesi Geçmiş Ertelenmiş Veya Taksitlendirilmiş Vergi ve Diğer Yükümlülükler Hesabına ilişkin "Hesabın niteliği" başlıklı 278'inci maddesinde;

"*(1) Bu hesap, kanuni süresi içerisinde ödenmeyen vergi ve diğer yükümlülükler ile ertelenen veya taksitlendirilen vergi ve diğer yükümlülüklerin erteleme veya taksitlendirme vadesinin bir yılı aşmayan kısımlarının izlenmesi için kullanılır.*

(2) Uzun vadeli yabancı kaynaklar ana hesap grubu içindeki kamuya olan ertelenmiş veya taksitlendirilmiş borçlar hesabında kayıtlı vergi ve diğer yükümlülüklerden dönem sonunda erteleme veya taksitlendirme süresi bir yılın altına inenler bu hesaba kaydedilir." denilmektedir.

Aynı Yönetmelik'in 438-Kamuya Olan Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Borçlar Hesabına ilişkin "Hesabın niteliği" başlıklı 322'nci maddesinde ise;

"*(1) Bu hesap, kamuya olan vergi ve benzeri borçlardan vadesinde ödenmeyip ertelenmiş veya takside bağlanmış olup bir yıldan daha uzun sürede ödenecek olan kısmının izlenmesi için kullanılır.*" hükmü yer almaktadır.

Buna göre, idarelerce vadesinde ödenmeyip ertelenmiş veya taksitlendirilmiş vergi ve benzeri nitelikteki ödemelerden 1 yıldan daha uzun sürede ödenecek olanların 438-Kamuya olan Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Borçlar Hesabında, bir yıldan daha kısa sürede ödenecek olanların ise 368-Vadesi Geçmiş Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Vergi ve Diğer Yükümlülükler Hesabında izlenmesi gerekmektedir.

İdarenin hesap ve işlemlerinin incelenmesi neticesinde, İdarenin 2014 yılı içinde 6552 sayılı İş Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması ile Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılmasına Dair Kanun'dan yararlanmak suretiyle toplamda 1.556.757,33 TL tutarındaki borçlarını yapılandırdığı, ancak söz konusu yapılandırılmış borçlardan 417.839,73 TL'nin bir yıldan uzun sürede ödenecek olmasına rağmen 438-Kamuya Olan Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Borçlar Hesabında izlenmediği görülmüştür.

Yukarıda belirtildiği üzere, bir yıldan uzun sürede ödenmek üzere yapılandırılan tutarın vadesine göre muhasebeleştirilmemesi nedeniyle, mali tablolardaki 438-Kamuya Olan Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Borçlar Hesabı ile 368-Vadesi Geçmiş Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Vergi ve Diğer Yükümlülükler Hesabında 417.839,73 TL hatalı bilgi oluşmuştur.

www.balioglu.net

Kamu idaresi cevabında; "İdarenin vadesinde ödemeyip ertelenmiş veya taksitlendirilmiş vergi ve benzeri nitelikteki ödemelerden bir yıldan daha uzun sürede ödenecekler 438- Kamuya olan Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Borçlar hesabında izlenmeye, bir yıldan daha kısa sürede ödenecek olan borçlar 368 -Vadesi Geçmiş Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Vergi ve Diğer Yükümlülükler hesabına kayıtları yapılarak düzeltilmiştir." denilmiştir.

Sonuç olarak Başkanlığımıza gönderilen kamu idaresi cevabında; idarenin vadesinde ödenmeyip ertelenmiş veya taksitlendirilmiş vergi ve benzeri nitelikteki ödemelerden 1 yıldan daha uzun sürede ödenecek olanların 438-Kamuya olan Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Borçlar Hesabında, bir yıldan daha kısa sürede ödenecek olanların ise 368-Vadesi Geçmiş Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Vergi ve Diğer Yükümlülükler Hesabında gerekli kayıtların yapılarak izlenmesinin sağlandığı belirtildiğinden bu aşamada önerilecek başka bir husus bulunmamaktadır.

Bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 2: Vadesi Bir Yılın Altına İnen Banka Kredilerinin Dönem Sonunda Kısa Vadeli Banka Kredileri Hesabına Aktarılmaması

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin "Dönem sonu işlemleri" başlıklı 480'inci maddesinin 1/b/5 bendinde;

"*Uzun vadeli yabancı kaynaklar ana hesap grubu içerisinde yer alan, tahviller hesabı, uzun vadeli diğer iç mali borçlar hesabı, dış mali borçlar hesabı, gelecek yıllara ait gelirler ve gider tahakkukları hesabında kayıtlı tutarlardan vadeleri bir yılın altına inmesi nedeniyle, kısa vadeli yabancı kaynaklar ana hesap grubundaki ilgili hesaplara aktarılması gerekenler bu hesaplara borç, kısa vadeli yabancı kaynaklar ana hesap grubundaki ilgili hesaplara alacak kaydedilerek aktarma işlemleri tamamlanır.*" denilmektedir.

Aynı Yönetmelik'in 300- Banka Kredileri hesabının işleyişini açıklayan 233'üncü maddesine göre, 400-Banka Kredileri Hesabında kayıtlı tutarlardan vadesi bir yılın altına inenler 300- Banka Kredileri hesabına alacak, 400-Banka Kredileri Hesabına borç kaydedilmelidir. Diğer bir ifadeyle, 2018 yılı dönem sonunda vadesi bir yılın altına ve 2019 yılı içerisinde ödenecek banka kredi tutarlarının 400- Banka Krediler Hesabından 300-Banka Krediler Hesabına alacak kaydedilerek aktarılması gerekmektedir.

İdarenin mali işlemlerinin incelenmesi neticesinde, vadesi bir yılın altına inen banka kredilerinin 400- Banka Kredileri Hesabından 300- Banka Kredileri Hesabına aktarılmadığı görülmüştür. Dönem sonunda vadesi bir yılın altına inen uzun vadeli banka kredilerinin dönem sonunda kısa vadeli banka kredileri hesabına aktarılmaması nedeniyle, mali tablolardaki 300-Banka Kredileri Hesabı ile 400-Banka Krediler Hesabında 1.089.826,20 TL hatalı bilgi oluşmuştur.

Kamu idaresi cevabında; "2019 yılı içerisinde ödenecek banka kredi tutarlarının 400 Banka Krediler hesabından 300 Banka Krediler hesabına alacak kaydedilerek aktarılması sağlanacaktır." denilmiştir.

Sonuç olarak Başkanlığımıza gönderilen kamu idaresi cevabında; devam eden bütçe uygulama sürecinde banka kredi tutarlarının 400-Banka Krediler Hesabından 300-Banka Kredileri Hesabına alacak kaydedilerek aktarılacağı belirtildiğinden bu aşamada önerilecek başka bir husus bulunmamaktadır.

www.balioglu.net

Bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 3: Geçici Kabulü Yapılan Yatırımların Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabına Aktarılmaması

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 258-Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabının niteliğinin açıklandığı 204'üncü maddesine göre, bu hesabın, yapımı süren maddi duran varlıklar için yapılan her türlü madde ve malzeme ile işçilik ve genel giderlerin; geçici ve kesin kabul usulüne tabi olan hallerde geçici kabulün yapıldığını gösteren tutanağın idarece onaylandığı tarihte, diğer hallerde işin fiilen tamamlandığını gösteren belgenin düzenlendiği tarihte, ilgili maddi duran varlık hesabına aktarılıncaya kadar izlenmesi için kullanılacağı belirtilmiştir.

Aynı Yönetmelik'in 205'inci maddesinde adı geçen hesabın işleyişi açıklanmış ve tamamlanıp geçici kabulü yapılan işlere ilişkin tutarların bu hesaba alacak, ilgili maddi duran varlık hesabına borç kaydedileceği belirtilmiştir.

www.balioglu.net

İdarenin hesap ve işlemlerinin incelenmesi neticesinde, 258-Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabında izlenen toplam 2.970.500,53 TL'lik yapım işinin 2018 yılı sonu itibariyle geçici kabulü yapılmasına rağmen ilgili duran varlık hesabına aktarılmadığı tespit edilmiştir.

Geçici kabulü yapılan yapım işlerine ait tutarların ilgili duran varlık hesabına aktarılmaması nedeniyle, mali tablolardaki 258-Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabı ile 251-Yeraltı ve Yerüstü Hesabına Hesabında 2.970.500,53 TL hatalı bilgi oluşmuştur.

Kamu idaresi cevabında; "Yatırımcı birimler ile Muhasebe birimi arasında iş birliği arttırılarak muhasebe kayıtlarının zamanında gerçekleşmesi sağlanacaktır." denilmiştir.

Sonuç olarak Başkanlığımıza gönderilen kamu idaresi cevabında; ilgili birimler arasında iş birliğinin arttırılarak muhasebe kayıtlarının zamanında gerçekleşmesinin sağlanacağı belirtildiğinden bu aşamada önerilecek başka bir husus bulunmamaktadır.

Ancak, bulgumuzda belirtilen muhasebe kaydının yılı içinde yapılmaması nedeniyle 2018 yılı mali tablolarında yer alan 258-Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabı ile 251-Yeraltı ve Yerüstü Hesabında hatalı bilgi içermesine sebep olunmuştur.

BULGU 4: İz Bedeli ile Takip Edilen Taşınmazların Muhasebe Kayıtlarında Yer Almaması

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'ne göre; iz bedeli, ekonomik ömrünü tamamladığı halde fiilen kullanılmasına devam edilen iktisadi kıymetler ile gerçek değeri tespit edilemeyen veya edilmesi uygun görülmeyen ancak, hesaplarda izlenmesi gereken iktisadi kıymetlerin muhasebeleştirilmesinde kullanılan ve muhasebe kayıtlarında yer verilen en düşük tutardır.

Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik'in "Kayıt ve kontrol işlemleri" başlıklı 5'nci maddesinde;

"a) Ek 1'deki Kayıt Planının "Tapuda Kayıtlı Olan Taşınmazlar" başlığı altında yer alan taşınmazlardan maliyet ve rayiç bedeli belirlenemeyen taşınmazlar,

b) Ek 1'deki Kayıt Planının "Tapuda Kayıtlı Olmayan Taşınmazlar" başlığı altında yer alan taşınmazlardan sadece ekonomik olarak değerlendirmeye konu olanlar ile kamusal ihtiyaçlarda kullanılan taşınmazlar,

c) Ek 1'deki Kayıt Planının "Orta Malları" başlığı altında yer alan taşınmazlar,

ç)Ek 1'deki Kayıt Planının "Genel Hizmet Alanları" başlığı altında yer alan taşınmazlar,

d) Bakanlık tarafından iz bedeli ile takip edilmesine karar verilen taşınmazlar, "İz Bedeli" üzerinden kayıtlara alınır." hükmü yer almaktadır.

Diğer yandan, muhasebe kayıtlarının nasıl yapılacağı hususunda Muhasebat Genel Müdürlüğünün 25.07.2014 tarihli ve Taşınmaz Envanteri konulu yazısında, iz bedeli üzerinden fiili envanteri yapılan taşınmazlara ait bilgilerin, kayıt ve kontrol işlemleriyle görevli birimlerce muhasebe kayıtları yapılmak üzere 01.10.2014 tarihi itibarıyla ilgili muhasebe birimlerine gönderileceği, muhasebe birimlerinin de ilgili birimlerden gelen listelere istinaden taşınmazları 250- Arazi ve Arsalar Hesabı, 251- Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı veya 252- Binalar Hesabına borç, 500- Net Değer Hesabına alacak kaydedeceği ifade edilmiştir.

İdarenin 2018 yılı mali işlemlerinin incelenmesi neticesinde, aşağıdaki tabloda belirtilen ve iz bedeli ile takip edilen toplam 431 adet (1,521,804.53m2) taşınmazın muhasebe kayıtlarında yer almadığı tespit edilmiştir. Mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde iz

www.balioglu.net

bedelinin, iktisadi kıymetlerin muhasebe kayıtlarına alınmasına olanak sağlamak için öngörülmüş bir bedel olduğu düşünülmekte olup, iz bedeli ile takip edilen taşınmazların muhasebe kayıtlarında izlenmesi gerekmektedir.

Tablo 4: İz Bedeli ile Takip Edilen Taşınmazlar İlişkin Liste

TÜRÜ	ADET	HİSSE ALANI (M^2)
Tapuda Kayıtlı	352	212,222.15
Tapuda Kayıtsız		
Genel Hizmet Alanı	55	365,770.65
Orta Mallar	24	943,811.73
Toplam	**431**	**1,521,804.53**

Yukarıda belirtildiği üzere; iz bedeli ile takip edilen taşınmazların muhasebeleştirilmemesi nedeniyle, mali tablolardaki 250- Arazi ve Arsalar Hesabı, 251- Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı, 252- Binalar Hesabı ile 500- Net Değer Hesabında hatalı bilgi oluşmuştur.

Kamu idaresi cevabında; **"**İlgili bulgu gereğince Kamu İdaresine ait taşınmazların kaydına ilişkin yönetmelik hükümlerinde temel muhasebe kavram ve ilkelerine de uygun olarak maliyet ve rayiç bedeli belirlenemeyen yönetmelik eki listelerde yer alan orta malları ve genel hizmet alanlarının iz bedelleriyle, maliye ve rayiç bedeli bilinenlerin ise bu bedeller üzerinden kayıtlara alınması hususun da gerekli düzenlemelerin yapılması sağlanacaktır." denilmiştir.

Sonuç olarak Başkanlığımıza gönderilen kamu idaresi cevabında; kayıtların yapılması hususunda gerekli düzenlemelerin yapılacağı belirtildiğinden bu aşamada önerilecek başka bir husus bulunmamaktadır.

Ancak, bulgumuzda belirtilen muhasebe kaydının yılı içinde yapılmaması nedeniyle 2018 yılı mali tablolarındaki 250- Arazi ve Arsalar Hesabı, 251- Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı, 252- Binalar Hesabı ile 500- Net Değer Hesabının hatalı bilgi içermesine neden olunmuştur.

www.balioglu.net

8. DENETİM GÖRÜŞÜNÜ ETKİLEMEYEN TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER

BULGU 1: Bina ve Arsa Emlak Vergisi Matrahının Hatalı Hesaplanması ve Buna Bağlı Olarak İdarenin Gelir Kaybına Uğraması

1319 sayılı Emlak Vergisi Kanunu'nun *"Matrah"* başlıklı 7'nci maddesinde*;*

"Bina Vergisinin matrahı, binanın bu kanun hükümlerine göre tesbit olunan vergi değeridir."

"*Mevzu*" başlıklı 12'nci maddesinde;

" Türkiye sınırları içinde bulunan arazi ve arsalar bu kanun hükümlerine göre Arazi Vergisine tabidir. Aksine hüküm olmadıkça bu kanunun diğer maddelerinde yer alan arazi tabiri arsaları da kapsar."

"*Vergi Değeri"* başlıklı 29'uncu maddesinde;

"*a) Arsa ve araziler için, 213 sayılı Vergi Usul Kanununun asgari ölçüde birim değer tespitine ilişkin hükümlerine göre takdir komisyonlarınca arsalar için her mahalle ve arsa sayılacak parsellenmemiş arazide her köy için cadde, sokak veya değer bakımından farklı bölgeler (turistik bölgelerdeki cadde, sokak veya değer bakımından farklı olanlar ilgili valilerce tespit edilecek pafta, ada veya parseller), arazide her il veya ilçe için arazinin cinsi (kıraç, taban, sulak) itibarıyla takdir olunan birim değerlere göre,*

b) Binalar için, Maliye ve Bayındırlık ve İskan bakanlıklarınca müştereken tespit ve ilân edilecek bina metrekare normal inşaat maliyetleri ile (a) bendinde belirtilen esaslara göre bulunacak arsa veya arsa payı değeri esas alınarak 31 inci madde uyarınca hazırlanmış bulunan tüzük hükümlerinden yararlanılmak suretiyle, hesaplanan bedeldir." hükümleri yer almaktadır.

49 seri no.lu Emlak Vergisi Kanunu Genel Tebliği'nin 3'üncü maddesinde;

"*Bina vergi değerinin hesaplanmasında aşağıdaki yol izlenecektir.*

- Binanın dıştan dışa yüzölçümü ile bina metrekare normal inşaat maliyet bedellerini gösteren cetvelde yer alan ortalama rakam çarpılacaktır.

www.balioglu.net

- Bu çarpım sonucu ortaya çıkacak rakama, varsa asansör, kalorifer veya klima tesisatı farkı ilave edilecektir. Bu ilave söz konusu rakamın asansör için %6'sı, kalorifer veya klima için de %8'i oranında olacaktır.

- Bu suretle bulunan toplam değerden Tüzüğün 23 üncü maddesinde belirtilen yıpranma payı düşülecektir.

- Yıpranma payı düşüldükten sonra kalan değere arsa veya arsa payının asgari ölçülere göre tespit edilen değeri ilave edilecektir." denilmektedir.

Maliye Bakanlığınca 15.12.1982 tarihli ve 17899 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Bina İnşaat Sınıflarının Tespitine Dair Cetvel'de bina sınıfları; lüks sınıf, 1.sınıf, 2.sınıf, 3.sınıf, basit sınıf olarak belirlenmiştir. 71 seri no.lu Emlak Vergisi Kanunu Genel Tebliği ekinde; 2018 yılı için binaların m2 normal inşaat bedelleri; çelik karkas, betonarme, yığma kargir, yığma yarı kargir bina, ahşap, taş duvar, gecekondu ve kerpiç olarak ayrı ayrı olarak belirlemiştir.

Söz konusu mevzuat hükümlerinden, tespit komisyonun emlak vergi değerlerini cadde ve sokak bazında belirleyeceği, taşınmazın bulunduğu cadde veya sokaktan arsa değerinin hesaplanacağı, binaların inşaat bedellerinin sınıfına ve özelliklerine göre belirlenmesi ve belirlenen bu tutara asansör ve kalorifer veya klima farkının eklenmesi gerektiği anlaşılmaktadır. İlçedeki taşınmazların çoğunluğu betonarme ve dışı taş ile kaplı, lüks sınıf, 1. veya 2. sınıf olmasına rağmen İdare bina inşaat maliyetleri hesabında çoğunlukla (yüzde 78'i) 3. sınıf yığma kargir bina değerlerini esas almıştır.

Emlak vergisi mevzuatında birden çok cadde veya sokağa cephesi bulunan bina ve arsaların vergi değerinin hesaplanmasında hangi cephenin esas alınacağına ilişkin açık bir hüküm bulunmamakla birlikte Danıştay kararlarının konuya açıklık getirdiği görülmüştür.

Danıştay 4'üncü Dairesinin 19.6.2002 gün ve E. 2001/3138, K. 2002/3179 sayılı kararında; *"Emlak Vergisi Kanununda birden fazla yola cephesi olan taşınmazların emlak vergilerinin hangi değere göre hesaplanacağına dair bir düzenleme bulunmamaktadır. Bu durumda, genel düzenlemeye gidilerek imar mevzuatının uygulanması ve İmar Yönetmeliğinde öngörülen yapı düzenine ilişkin prensiplerin dikkate alınması icap etmektedir."* denilmek suretiyle İmar Yönetmeliği'ndeki hükümlerin esas alınması gerektiği ifade edilmiştir.

Danıştay 9'uncu Dairesinin 20.10.1998 tarih ve E:1997/5048, K:1998/3726 sayılı kararında ise: *"birden fazla yola cephesi olan taşınmaz, numaratajı hangi yoldan alırsa alsın*

www.balioglu.net

*binanın girişi kullanım amacı doğrultusunda yapılan mimarı plandaki bir tercih olduğundan, asgari ölçüde emlak vergisi hesaplamasında inşaat nizamı daha fazla olan sokak veya bölgeden değer alması gereklidir."*denilmiştir.

Danıştay kararlarında atıf yapılan Planlı Alanlar Tip İmar Yönetmeliği'nin 15'inci maddesinde; *"Parsel cephesi: Parselin üzerinde bulunduğu yoldaki cephesidir. Birden fazla yola cepheli parsellerde uygulama imar planında belirtilmemiş ise geniş yol üzerindeki kenar, parsel ön cephesidir. Yolların eşit olması halinde dar kenar parsel cephesidir. Bitişik nizama tabi olup, farklı kat adedi ve farklı kotları haiz yollara cepheli köşe başı parsellerde yolların kat rejimini bozmamak üzere en az 6 metrede bir kademelendirme yapılır."* hükmüne yer verilmiştir.

Söz konusu Danıştay kararlarından birden fazla yola cephesi bulunan bir taşınmazın esas cephesinin parsel cephesi olduğu, bu cephe imar planında belirtilen cephe olduğu, İmar planında belirtilmemiş ise parsel cephesinin, geniş yol üzerindeki kenarın, yolların eşit olması halinde dar kenar parsel cephesinin olduğu anlaşılmaktadır.

www.balioglu.net

Kamu idaresinin emlak vergisi tahakkuklarının incelenmesi neticesinde, emlak vergisi rayiç değerlerinin ilgili cadde ve sokak bazında belirlenmediği; birden fazla yola cephesi olan bina ve arsaların emlak vergilerinde bina girişlerine göre belirleme yapılmadığı; bina inşaat sınıflarının düşük olanlarından hesaplandığı; asansör, kalorifer veya klima farklarının emlak vergisi hesaplamalarına dahil edilmediği tespit edilmiştir.

Sonuç olarak takdir komisyonunun emlak vergisi rayiçlerini ada bazlı değil cadde ve sokak bazlı olarak belirlemesi, emlak vergisi hesabında bina ve arsaların bulunduğu cadde veya sokakların esas alınması, bina sınıflarının ilgili cetvel ve tebliğe göre belirlenmesi, birden fazla yola cephesi bulunan bina ve arsaların emlak vergisi beyannamelerinin de gözden geçirilmesi gerektiği düşünülmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "İlgili bulguda belirtilen; Emlak vergisi rayiçlerinin ada bazlı olarak belirlenmiş olup, tespit komisyonunca bundan sonraki dönemde bina ve arsaların bulunduğu cadde ve sokak bazında belirlenmesi sağlanacaktır. Bina İnşaat Sınıflarının Tespitine Dair Cetvel 'de bina sınıflarının ilgili cetvel ve tebliğe göre 01.01.2019 tarihi itibariyle yeniden gözden geçirilerek asansör, kalorifer veya klima tesisatı farkı ilave edilecektir." denilmiştir.

Sonuç olarak Başkanlığımıza gönderilen kamu idaresi cevabında; bundan sonraki

dönemde bina ve arsaların bulunduğu cadde ve sokaklar bazında belirlenmesinin sağlanacağı, bina sınıflarının ilgili cetvel ve tebliğe göre 01.01.2019 tarihi itibariyle yeniden gözden geçirileceği; asansör, kalorifer veya klima tesisatı farkının ilave edileceği belirtildiğinden bu aşamada önerilecek başka bir husus bulunmamaktadır.

Bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 2: Belediye Sınırları İçindeki Bazı İşletmelerin İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı Olmadan Faaliyette Bulunmaları

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun *"İşyeri açma izni harcı"* başlıklı 81'inci maddesinde; *"Belediye sınırları veya mücavir alanlar içinde bir işyerinin açılması "İşyeri Açma İzni Harcına" tabidir."* denilmektedir.

10.08.2005 tarih ve 25902 sayılı Resmi Gazete' de yayımlanan İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik'e göre; belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde Yönetmelik kapsamındaki işyerlerinin açılıp faaliyet gösterebilmesi için ilgili belediyeden alınmış işyeri açma ve çalışma ruhsatının olması gerekmektedir.

İdarenin yetki ve görev sınırları içinde 31.12.2018 tarihi itibariyle sadece 1117 adet işyeri açma ve çalışma ruhsatı verildiği ve sadece bu işyerlerinden işyeri açma ve çalışma ruhsat harcı tahsil edildiği tespit edilmiştir. Ancak Datça ilçesi sınırları içerisinde mükellefleri bulunan Datça Mal Müdürlüğünden alınan verilere göre Datça Belediyesi sınırları içinde 1773 aktif işyeri olduğu tespit edilmiştir. Bu işyeri sayısı içerisinde avukatlık büroları, eczaneler, doktor muayenehaneleri, muhasebe büroları, özel eğitim kurumları, noterler gibi belediyeden ruhsat almak zorunda olmayan işyerleri bulunmamaktadır.

Bu verilerden hareketle, belediye sınırlarında aktif olarak faaliyet gösteren ve işyeri açma ve çalışma ruhsatı almak zorunda olan 1773 işyerinin olduğu ve bunların 656'sının ruhsatsız faaliyet gösterdiği; buna bağlı olarak da İdarenin, işyeri açma ve çalışma ruhsat harcı geliri kaybının olduğu değerlendirilmektedir.

Netice olarak; işyeri denetim ve kontrol görevinin mevzuatında belirtilen şekliyle yapılmaması, İdarenin harç gelirlerinden mahrum kalmasına neden olmuştur.

Kamu idaresi cevabında; "Belediyemiz sınırları içerisinde işyeri açma ve çalıştırma ruhsatı almadan faaliyet gösteren işyerleri Datça Kaymakamlığı Mal Müdürlüğünden mükellef bilgileri alınarak yapacağımız denetim ve tespitlerle gerekli idari yaptırımlar yapılarak işyeri

www.balioglu.net

açma ruhsatı alınması sağlanacak işyeri ruhsatı alma şartlarını sağlamayan yerler faaliyetten men edilecektir." denilmiştir.

Sonuç olarak Başkanlığımıza gönderilen kamu idaresi cevabında; gerekli çalışmaların yapılacağı belirtildiğinden bu aşamada önerilecek başka bir husus bulunmamaktadır.

Bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 3: İşyerlerine İşyeri Açma Ruhsatına Aykırı Olarak Açık veya Kapalı Kullanım Alanları İlave Edilmesi ve Belirtilen Alanlar İçin İdarece Mevzuata Uygun İşlem Tesis Edilmemesi

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun *"İşgal harcı konusu"* başlıklı 52'nci maddesinde;

"Belediye sınırları içinde bulunan aşağıdaki yerlerden herhangi birinin satış yapmak veya sair maksatlarla ve yetkili mercilerden usulüne uygun izin alınarak geçici olarak işgal edilmesi, İşgal Harcına tabidir:

…

2. Yol, meydan, pazar, iskele, köprü gibi umuma ait yerlerden bir kısmının herhangi bir maksat için işgali,

…

Yukarıda sayılan yerlerin izinsiz işgalleri mükellefiyeti kaldırmaz."

"*Mükellef*" başlıklı 53'uncu maddesinde*;*

"İşgal Harcını, işgali harca tabi yerleri 52'nci maddede yazılı maksatlarla işgal edenler ödemekle mükelleftir." denilmektedir.

2886 sayılı Kanun'un "Ecrimisil ve tahliye" başlıklı 75'inci maddesinde;

"Devletin özel mülkiyetinde veya hüküm ve tasarrufu altında bulunan taşınmaz malları ve Vakıflar Genel Müdürlüğü ile idare ve temsil ettiği mazbut vakıflara ait taşınmaz(1) malların, gerçek ve tüzelkişilerce işgali üzerine, fuzuli şagilden, bu Kanunun 9 uncu maddesindeki yerlerden sorulmak suretiyle, idareden taşınmaz ve değerleme konusunda işin ehli veya uzmanı üç kişiden oluşan komisyonca tespit tarihinden geriye doğru beş yılı

www.balioglu.net

geçmemek üzere tespit ve takdir edilecek ecrimisil istenir. Ecrimisil talep edilebilmesi için, Hazinenin işgalden dolayı bir zarara uğramış olması gerekmez ve fuzuli şagilin kusuru aranmaz." hükmü yer almaktadır.

Diğer yandan, 3194 sayılı İmar Kanunu'nun "Ruhsatsız veya ruhsat ve eklerine aykırı olarak başlanan yapılar" başlıklı 32'nci maddesinde;

"Bu Kanun hükümlerine göre ruhsat alınmadan yapılabilecek yapılar hariç; ruhsat alınmadan yapıya başlandığı veya ruhsat ve eklerine aykırı yapı yapıldığı ilgili idarece tespiti, fenni mesulce (...) (3) tespiti ve ihbarı veya herhangi bir şekilde bu duruma muttali olunması üzerine, belediye veya valiliklerce o andaki inşaat durumu tespit edilir. Yapı mühürlenerek inşaat derhal durdurulur.

Durdurma, yapı tatil zaptının yapı yerine asılmasıyla yapı sahibine tebliğ edilmiş sayılır. Bu tebligatın bir nüshasıda muhtara bırakılır.

Bu tarihten itibaren en çok bir ay içinde yapı sahibi, yapısını ruhsata uygun hale getirerek veya ruhsat alarak, belediyeden veya valilikten mühürün kaldırılmasını ister.

Ruhsata aykırılık olan yapıda, bu aykırılığın giderilmiş olduğu veya ruhsat alındığı ve yapının bu ruhsata uygunluğu, inceleme sonunda anlaşılırsa, mühür, belediye veya valilikçe kaldırılır ve inşaatın devamına izin verilir.

Aksi takdirde, ruhsat iptal edilir, ruhsata aykırı veya ruhsatsız yapılan bina, belediye encümeni veya il idare kurulu kararını müteakip, belediye veya valilikçe yıktırılır ve masrafı yapı sahibinden tahsil edilir."

"İdari müeyyideler" başlıklı 42'nci maddesinde;

"Bu maddede belirtilen ve imar mevzuatına aykırılık teşkil eden fiil ve hallerin tespit edildiği tarihten itibaren on iş günü içinde ilgili idare encümenince sorumlular hakkında, üstlenilen her bir sorumluluk için ayrı ayrı olarak bu maddede belirtilen idari müeyyideler uygulanır.

Ruhsat alınmaksızın veya ruhsata, ruhsat eki etüt ve projelere veya imar mevzuatına aykırı olarak yapılan yapının sahibine, yapı müteahhidine veya aykırılığı altı iş günü içinde idareye bildirmeyen ilgili fenni mesullere yapının mülkiyet durumuna, bulunduğu alanın özelliğine, durumuna, niteliğine ve sınıfına, yerleşmeye ve çevreye etkisine, can ve mal

www.balioglu.net

emniyetini tehdit edip etmediğine ve aykırılığın büyüklüğüne göre, beşyüz Türk Lirasından az olmamak üzere, aşağıdaki şekilde hesaplanan idari para cezaları uygulanır:

…

18, 28, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 40 ve 41 inci maddelerde belirtilen mükellefiyetleri yerine getirmeyen veya bu maddelere aykırı davranan yapı veya parsel sahibine, harita, plan, etüt ve proje müelliflerine, fenni mesullere, yapı müteahhidine ve şantiye şefine, ilgisine göre ayrı ayrı olmak üzere ikibin Türk Lirası, bu fiillerin çevre ve sağlık şartlarına aykırı olması halinde dörtbin Türk Lirası, can ve mal emniyetini tehdit etmesi halinde altıbin Türk Lirası idari para cezası verilir." hükümleri bulunmaktadır.

İdarenin 2018 yılı mali işlemlerinin incelenmesi neticesinde, İlçede bulunan ruhsatlı işyerlerinin ruhsata uygunluğunun incelenmesi neticesinde 120 adet işyerinin ruhsata aykırı açık veya kapalı alan kullanımlarının olduğu tespit edilmiştir.

Yukarıdaki mevzuat hükümlerinden anlaşılacağı üzere İdarenin ruhsata aykırı olarak kullanılan açık alanlar için, buraların kamusal alan olması nedeniyle durumuna göre işgal harcı veya ecrimisil alması, kapalı alanlar için ise 3194 Sayılı İmar Kanunu'nun 32'nci maddesine göre işlem tesis edilerek yapı tatil tutanağı tanzim ettirilmesi ve aynı Kanun'un 42'nci maddesine göre para cezası uygulanması ve kaçak yapılaşmanın yıktırılması gerekmektedir. Söz konusu işyerlerinden kendi mülkiyetlerinde olan ve 3194 sayılı İmar Kanunu'na aykırı olmayan veya mevzuat düzenlemesi sonucunda yapı kayıt belgesi alan ve yapı kullanma iznine dönüşen/dönüşebilecek işyerlerinin muayene ve harç ücretlerinin de gerçek alanları üzerinden güncellenmesi mevzuata uygun olacaktır.

Kamu idaresi cevabında; "İş yerlerinin işyeri açma ruhsat başvurularında beyan etikleri kullanım alanlarına aykırı olarak kullandığı yerlerden İmar Kanunu'na aykırı olmayan yerlerden kendi mülkiyet sınırları içerisinde bulunan kullanım alanlarından eksik veya yanlış beyan edilen işyeri kullanım alanları tespit edilerek işyeri açma ruhsat harcı alınarak işyerlerinin gerçek kullanım alanları güncellenecektir. Kamusal alanda yapılan işgaller her ay düzenli olarak Zabıta Müdürlüğü ekiplerimiz tarafından ölçülerek işletmelerden işgal ücreti alınmaktadır." denilmiştir.

Sonuç olarak Başkanlığımıza gönderilen kamu idaresi cevabında; işyeri açma ruhsat harcının işyerlerinin gerçek kullanım alanları üzerinden alınması ile ilgili gerekli güncellemelerin yapılacağı ve kamusal alanda yapılan işgallerden işgal ücreti alındığı

www.balioglu.net

belirtilmiştir. Yapılan tespitlerde kamusal alan kullanımlarının bazılarından işgal bedeli alınmadığı görülmüştür. İmar mevzuatına aykırı işyerleri için mevzuatta belirtilen yaptırımların yapılması ve kamusal alan kullanımlarının tamamından işgal bedeli alınması için gerekli çalışmaların yapılması gerekmektedir. Bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip edilen denetimlerde izlenecektir.

BULGU 4: İlçe Belediyesi Sorumluluğunda Bulunan Bazı Park ve Yol Aydınlatma Elektrik Abone Gruplarının Aydınlatma Grubu Yerine Ticarethane Grubu Olarak Tarifelendirilmesi

Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu tarafından yayımlanan "Perakende Satış Tarifesi Usul ve Esasları" nın (E) bendine göre; Ticarethane, Yazıhane, Resmi Daire, Şantiye ve Geçici Aboneler bir abone grubunu oluşturmakta ve ticarethaneler ile resmi dairelerin elektrik kullanımı aynı birim fiyattan fiyatlandırılmaktadır. Esaslar' a göre, tüccar, esnaf ve serbest meslek sahiplerinin faaliyetlerini yürüttükleri; ticarethane, ofis, atölye, depo, ardiye gibi yerler Ticarethane Abone Grubu ve 5018 sayılı Kanun'a tabi genel ve özel bütçeli dairelerin bürolarıyla kamu kurum ve kuruluşlarının ticari olmayan büroları da Resmi Daire Abone Grubu kapsamına girmektedir. Öte yandan Esaslar' ın (G) bendinde yer alan *"Genel Aydınlatma: İl, İlçe, Belde ve Köylerdeki, cadde, sokak ile kamuya ait ücretsiz girilen park ve bahçe gibi halka açık yerlerin aydınlatılmasıdır"* hükmü çerçevesinde parkların abone grubu da genel aydınlatma abone grubu olarak belirlenmiştir. Genel aydınlatma abone grubunun ücret tarifesi, ticarethane-resmi daire abone grubuna kıyasla daha düşüktür.

6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu'nun geçici 6'ncı maddesine dayanılarak hazırlanan ve 27.07.2013 tarihli ve 28720 Sayılı Resmi Gazete' de yayımlanarak yürürlüğe giren Genel Aydınlatma Yönetmeliği'nin 5'nci maddesinin (2) numaralı fıkrasında;

"(2) Otoyollar ve özelleştirilmiş erişme kontrollü karayolları hariç, kamunun genel kullanımına yönelik bulvar, cadde, sokak, alt-üst geçit, köprü, meydan, kavşak, yürüyüş yolu ve yaya geçidi gibi yerler ile halkın ücretsiz kullanımına açık ve ticari faaliyette bulunulmayan kamuya ait park, bahçe, tarihî ve ören yerleri gibi halka açık yerlerin aydınlatmaları ile trafik sinyalizasyonu genel aydınlatma kapsamında değerlendirilir ve enerji ödemeleri genel aydınlatma kapsamında ödenir…" hükmü yer almaktadır. Belirtilen düzenlemede genel aydınlatma kapsamına alınan yerler açıkça belirtilmiştir

İdarenin mali işlemlerinin incelenmesi neticesinde; ödemesi belediyece yapılan ve

www.balioglu.net

aşağıdaki tabloda gösterilen bazı park ve sokakların elektrik abone grubunun ticarethane olarak belirlendiği ve ödemelerin bu tarife üzerinden yapıldığı tespit edilmiştir.

Tablo 5: Elektrik Faturaları Ticarethane Grubundan Ödenen Kamusal Ortak Kullanım Alanları

Tesisat No	Mahalle	Cadde/Sokak	Park/Sokak/Yürüyüş Yolu	Abone Kodu ve Adı
06812159	İskele Mah.	Özbel Uvyz Adası	Park	200 - Ticarethane
06813060	İskele Mah.	Aydın Çayırı Cad.	Park	200 - Ticarethane
06813247	İskele Mah.	Orkide Cad.	Park	602 - Serbest Ticarethane
06902342	İskele Mah.	Kumluk Yolu Sokak	Yürüyüş Yolu Aydınlatması	602 - Serbest Ticarethane
06904031	İskele Mah.	Yat Limanı Sokak	Yürüyüş Yolu Aydınlatması	602 - Serbest Ticarethane
06906021	İskele Mah.	Kumluk Yolu Sokak	Yürüyüş Yolu Aydınlatması	602 - Serbest Ticarethane
06906083	İskele Mah.	Taşlık Plajı Sokak	Yürüyüş Yolu Aydınlatması	602 - Serbest Ticarethane
06908127	İskele Mah.	Yat Limanı Sokak	Yürüyüş Yolu Aydınlatması	602 - Serbest Ticarethane
06908129	İskele Mah.	Yat Limanı Sokak	Yürüyüş Yolu Aydınlatması	602 - Serbest Ticarethane
06908157	İskele Mah.	Kumluk Yolu Sokak	Yürüyüş Yolu Aydınlatması	602 - Serbest Ticarethane
06908158	İskele Mah.	Sevgi Yolu Sokak	Yürüyüş Yolu Aydınlatması	201 - Ticarethane
06908159	İskele Mah.	Sevgi Yolu Sokak	Yürüyüş Yolu Aydınlatması	201 - Ticarethane
06934343	Mesudiye Mah.	Hayıtbükü Sokak	Yürüyüş Yolu Aydınlatması	200 - Ticarethane

www.balioglu.net

Yukarıda yer alan mevzuat hükümlerinden; park ve yürüyüş yollarındaki aydınlatma direklerinin genel aydınlatma grubundan tarifelendirilmesi gerektiği anlaşılmaktadır. Buna göre Kamu idaresi yukarıdaki tabloda belirtilen tesislerin genel aydınlatma gurubundan tarifelendirilmesi için gerekli çalışmaları yapmalıdır.

Kamu idaresi cevabında; "İlgili bulguda söz konusu olan yürüyüş yolu ve park aydınlatmalarına ait elektrik abonelerin genel aydınlatma grubundan tarife üzerinden ödemesi sağlanacaktır." denilmiştir.

Sonuç olarak Başkanlığımıza gönderilen kamu idaresi cevabında; söz konusu yürüyüş yolu ve park aydınlatmalarına ait elektrik abonelerin genel aydınlatma grubu tarifesi üzerinden ödemesinin sağlanacağı belirtildiğinden bu aşamada önerilecek başka bir husus bulunmamaktadır.

Bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 5: Asansör Muayene Kuruluşunca Tahsil Edilen Periyodik Kontrol Ücreti Üzerinden Alınması Gereken İdare Payının Alınmaması

www.balioglu.net

İlçe sınırları içerisindeki hizmete sunulan asansörlerin tescil ve periyodik kontrolleri, 5393 Sayılı Belediye Kanunu'nun *"Belediyelerin yetkileri ve imtiyazları"* başlıklı 15'nci maddesinin s) bendinde yer alan "*Belediye sınırları içerisinde, yapı ruhsatı veya yapı kullanma izni hangi idare tarafından verilmiş olursa olsun, hizmete sunulacak olan asansörlerin tescilini yapmak, ilgili teknik mevzuat çerçevesinde yıllık periyodik kontrollerini yapmak ya da yetkilendirilmiş muayene kuruluşları aracılığıyla yaptırmak, gerekli hâllerde asansörleri hizmet dışı bırakmak."* hükmü gereğince belediyelerin yetkisindedir.

Asansör İşletme, Bakım ve Periyodik Kontrol Yönetmeliği'nin *"Periyodik Kontrol Ücreti başlıklı"* 20'nci maddesinin 2'nci fıkrasında yer alan *"A tipi muayene kuruluşu, bina sorumlusundan ve/veya asansör yaptırıcısından tahsil edeceği periyodik kontrol ücretinin azami % 10'unu, protokol yapacağı ilgili idareye aktarır. Periyodik kontrol ücretinin ilgili idareye aktarılacak kısmı, ilgili idarenin karar organı tarafından belirlenir ve taraflar arasında imzalanacak protokolde yer alır."* hükmüne istinaden Kamu idaresinin protokol yaptığı A tipi muayene kuruluşunun periyodik kontrol ücretinin azami %10'unu idareye aktarması gerekmektedir.

Kamu idaresinin periyodik bakımını yapmak üzere protokol yaptığı asansör şirketinden

alması gereken periyodik kontrol ücretini tahsil etmediği tespit edilmiştir.

Yukarıda yer alan hükümler çerçevesinde değerlendirme yapıldığında İdare, tahsil etmediği periyodik kontrol ücreti kadar gelir kaybına uğramıştır.

Kamu idaresi cevabında; "İlgi bulguya istinaden kayıtlarımızın incelenmesi neticesinde; Belediyemiz hizmet binalarında bulunan asansörlerin periyodik kontrolünü yapan şirketle imzalanan protokolde asansör periyodik kontrol ücretinin belediyeye aktarılacak kısmına ilişkin herhangi bir hüküm bulunmadığı tespit edilmiş olup, belediyemizce ilgili firmada ek protokol yapılarak asansör periyodik bakım ücretlerinin %10'luk kısmının belediyemize aktarılması sağlanacaktır." denilmiştir.

Sonuç olarak Başkanlığımıza gönderilen kamu idaresi cevabında; ilgili firma ile ek protokol yapılarak asansör periyodik bakım ücretlerinin %10'luk kısmının belediyeye aktarılmasının sağlanacağı belirtildiğinden bu aşamada önerilecek başka bir husus bulunmamaktadır.

Bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

www.balioglu.net

BULGU 6: İmar Planında Kamu Ortak Kullanımı İçin Ayrılmış Olan Alanların Özel Konutlar Tarafından İşgal Edilerek Kullanılmasına Rağmen İdarece Ecrimisil Alınmaması ve Tahliye İşlemi Başlatılmaması

5393 Sayılı Belediye Kanunu'nun "*Belediye başkanının görev ve yetkileri"* başlıklı 38'inci maddesinin e) bendinde belediyenin taşınır ve taşınmaz mallarını idare etme yetki ve görevi belediye başkanına verilmiştir.

5018 Sayılı Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanunu'nun "Tanımlar" başlıklı 3'üncü maddesinin g) fıkrasında "*Kamu kaynakları: Borçlanma suretiyle elde edilen imkânlar dahil kamuya ait gelirler, taşınır ve taşınmazlar, hesaplarda bulunan para, alacak ve haklar ile her türlü değerleri*" denilerek taşınmazlar kamu kaynakları arasında sayılmıştır.

Aynı Kanunu'n "*Üst Yöneticiler"* başlıklı 11'inci maddesinde belediyelerde üst yönetici belediye başkanı olarak belirlenmiştir. Aynı maddenin 2'nci fıkrasında "*Üst yöneticiler, …sorumlulukları altındaki kaynakların etkili, ekonomik ve verimli şekilde elde edilmesi ve kullanımını sağlamaktan, kayıp ve kötüye kullanımının önlenmesinden, …mahallî idarelerde ise meclislerine karşı sorumludurlar.*" denilmektedir.

2886 Sayılı Devlet İhale Kanunu'nun 75'inci maddesinin birinci fıkrasında; *"Devletin özel mülkiyetinde veya hüküm ve tasarrufu altında bulunan taşınmaz malları ve Vakıflar Genel Müdürlüğü ile idare ve temsil ettiği mazbut vakıflara ait taşınmaz malların, gerçek ve tüzelkişilerce işgali üzerine, fuzuli şagilden, bu Kanunun 9 uncu maddesindeki yerlerden sorulmak suretiyle, idareden taşınmaz ve değerleme konusunda işin ehli veya uzmanı üç kişiden oluşan komisyonca tespit tarihinden geriye doğru beş yılı geçmemek üzere tespit ve takdir edilecek ecrimisil istenir. Ecrimisil talep edilebilmesi için, Hazinenin işgalden dolayı bir zarara uğramış olması gerekmez ve fuzuli şagilin kusuru aranmaz.'* denilmektedir. Aynı maddenin dördüncü fıkrasında da *'İşgal edilen taşınmaz mal, idarenin talebi üzerine, bulunduğu yer mülkiye amirince en geç 15 gün içinde tahliye ettirilerek, idareye teslim edilir."*hükmü yer almaktadır. Dolayısıyla bu hükümlere istinaden ecrimisil talep edilmesi ve akabinde tahliye işlemi için talepte bulunulması gerekmektedir.

Denetim ekibimizin belediye personeli ile yerinde yaptığı tespitlerde,Belediyenin hüküm ve tasarrufunda olup imar planında yeşil alan, park, yol veya otopark vs. olarak ayrılan kamusal alanların Datça ilçesindekikonut siteleri tarafından; bahçe, otopark, yapı, su deposu, sosyal alan vs. olarak özel amaçlar için kullanıldığı; ancak, Kamu idaresinin söz konusu işgalli alanlar için herhangi bir ecrimisil bedeli almadığı tespit edilmiştir.

www.balioglu.net

Tablo 6: İşgalli Olarak Kullanılan Kamusal Alanlar

İşgal Eden Sitenin Adı veya Unvanı	Sitenin Toplam Yüzölçümü (m^2)	Mülkiyeti Dışındaki Kullanım Alanı (m^2)
A....	159.260,81	36.604,538
G....	10.625,00	1.397,17
Ö....	12.133,68	109,462
B....	11.304,00	197,94
E....	25.587,00	339,042

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümleri çerçevesinde; belediye başkanının kaynakların etkili, ekonomik ve verimli kullanımından sorumlu olduğu, Kamu idaresinin işgal edilen alanlar için geriye dönük ecrimisil bedeli alması ve söz konusu alanların kamu ortak kullanımına sunulacak şekilde tahliye işlemlerinin başlatması gerektiği düşünülmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "Bulguda belirtildiği üzere eksik yapılan ecrimisil tahakkukları yapılmaya başlanmış olup takibi sağlanacaktır."denilmiştir.

Sonuç olarak, Başkanlığımıza gönderilen kamu idaresi cevabında; yapılmayan veya eksik yapılan ecrimisil tahakkuklarının yapılmaya başlandığı ve takibinin sağlanacağı belirtildiğinden bu aşamada önerilecek başka bir husus bulunmamaktadır.

Bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 7: Kiraya Verilen İşletme Haklarından KDV Alınmaması

3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu' nun,*"Verginin konusunu teşkil eden işlemler"* başlıklı 1'inci maddesinde; *"Türkiye'de yapılan aşağıdaki işlemler katma değer vergisine tabidir"* denildikten sonra, aynı maddenin birinci fıkrasının 1'inci bendinde*; "Ticari, sınai, zirai faaliyet ve serbest meslek faaliyeti çerçevesinde yapılan teslim ve hizmetler"*, 3-f) bendinde*; "Gelir Vergisi Kanununun 70 inci maddesinde belirtilen mal ve hakların kiralanması işlemleri"*, 3-g) bendinde de; "*Genel ve katma bütçeli idarelere, il özel idarelerine, belediyeler ve köyler ile bunların teşkil ettikleri birliklere, üniversitelere, dernek ve vakıflara, her türlü mesleki kuruluşlara ait veya tabi olan veyahut bunlar tarafından kurulan veya işletilen müesseseler ile döner sermayeli kuruluşların veya bunlara ait veya tabi diğer müesseselerin ticari, sınai, zirai ve mesleki nitelikteki teslim ve hizmetleri"* Katma Değer Vergisine tabi olduğu belirtilmektedir.

Aynı Kanun'un "*Hizmet*" başlıklı 4'üncü maddesinde, *"Hizmet, teslim ve teslim sayılan haller ile mal ithalatı dışında kalan işlemlerdir.*

Bu işlemler; bir şeyi yapmak ve işlemek, meydana getirmek, imal etmek, onarmak, temizlemek, muhafaza etmek, hazırlamak, değerlendirmek, kiralamak, bir şeyi yapmamayı taahhüt etmek gibi, şekillerde gerçekleşebilir. …" hükmüne yer verilmek suretiyle yapılan kiralama işlemlerinin hizmet kapsamında Katma Değer Vergisine tabi olduğu ifade edilmiştir.

193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nun 70'inci maddesinde sayılan mal ve hakların kiralanması işlemlerinin 5'inci bendinde "işletme hakları" da sayılmıştır

İşletme hakkı; herhangi bir tesisin, mülkiyet hakkı devreden tarafta saklı kalmak üzere belirli bir süre ve bir bedel karşılığında sözleşmede belirlenen usul ve esaslar dahilinde kar/zarar işletme hakkını devralan tarafa ait olmak koşulu ile gerçek veya tüzel kişiler tarafından işletilmesidir.

www.balioglu.net

Diğer taraftan Katma Değer Vergisi Kanununun 17/4-d bendinde, iktisadi işletmelere dahil olmayan gayrimenkullerin kiralanması işlemleri vergiden istisna edilmiştir. Kamu idareleri, dernekler, vakıflar, belediyeler, iktisadi işletme mahiyetinde olmadıklarından bunlara ait gayrimenkullerin kiralanması işlemleri katma değer vergisinden müstesnadır. Ancak bu madde hükmü ile sadece iktisadi işletmeye dahil olmayan gayrimenkullerin kiralanması vergiden istisna edilmiş, Katma Değer Vergisi Kanunu'nun 1'inci maddesinin 3-f bendi ile gönderme yapılan Gelir Vergisi Kanunu'nun 70'inci maddesinde sayılan diğer mal ve hakların kiralanması işlemleri istisna kapsamına dahil edilmemiştir.

09.01.1985 tarih ve 18630 sayılı Resmi Gazete' de yayımlanan 11 seri no.lu Katma Değer Vergisi Genel Tebliği'nin E bölümünün (1) numaralı fıkrasında; *"Katma Değer Vergisi Kanununun 1. maddesinin 3. fıkrasının (g) bendinde sayılan; genel bütçeye dahil idareler, katma bütçeye dahil idareler, belediyeler ve köyler ile bunların teşkil ettikleri birlikler, üniversiteler, dernek ve vakıflar ile her türlü mesleki kuruluşların kuruluş amaçlarına uygun teslim ve hizmetleri Katma Değer Vergisi Kanunu kapsamına girmediğinden vergiye tabi olmayacaktır. Bu kuruluşlar iktisadi işletme niteliği taşımadığından sahip oldukları gayrimenkullerin kiralanması işlemleri de vergiye tabi olmayacak, ancak Gelir Vergisi Kanununun 70. maddesi kapsamına giren diğer mal ve hakların kiralanması işlemleri ile bu kuruluşlarca gerçekleştirilen her türlü ithalat vergiye tabi olacaktır. …"* denilmektedir.

Konuyla ilgili olarak, Sayıştay 2'nci Dairesinin 19.09.2011 tarih ve 34808 sayılı kararında; Devletin hüküm ve tasarrufundaki (iktisadi işletme mahiyetinde olmayan) gayrimenkullerin kiraya verilmesi halinde 3065 sayılı Kanun'un 17'nci maddesinin dördüncü fıkrasının (d) bendi gereği KDV hesaplanmayacaktır. Ancak bir iktisadi işletmeye dahil olmasa da kiraya verilen gayrimenkul tek başına bir iktisadi işletme mahiyetinde ise, bu kiralama işlemi işletme hakkının kiraya verilmesi olarak değerlendirileceğinden aynı Kanun'un 1'nci maddesinin üçüncü fıkrasının (f) bendine göre KDV'ye tabi olacağı, mülkiyeti Belediyeye ait olup işletme hakkının devri niteliğindeki otobüs yazıhanesi, büfe, kafeterya, spor salonu, kültür merkezi, sosyal tesis ve imalat tesisi gibi yerlerin kiraya verilmesinde katma değer vergisi alınması gerektiğine hükmetmiştir.

İdarenin mülkiyetinde olan taşınmazların kira sözleşmelerinin incelenmesi neticesinde, işletme hakkı niteliğindeki 21 adet taşınmazın (otel, pansiyon, wc, büfe, otopark) kiraya verme işleminde kira bedellerinden katma değer vergisinin tahsil edilmediği görülmüştür.

Yukarıda yer alan açıklamalar doğrultusunda işletme hakkı niteliğinde olan yerlerin

www.balioglu.net

kiralaması işlemlerinden KDV hesap edilmeyerek Hazinenin gelir kaybı oluşmasına sebebiyet verilmiştir.

Kamu idaresi cevabında; "İlgili bulguda belirtilen, belediyemiz mülkiyetinde bulunan işletme hakkı niteliğindeki 21 adet taşınmazın (otel, pansiyon, WC, büfe, otopark) kiraya verme işleminde kira bedellerinden KDV tahsil edilmeye başlanmış olup, Hazinenin gelir kaybı olması önlenmiştir." denilmiştir.

Sonuç olarak Başkanlığımıza gönderilen kamu idaresi cevabında; işletme hakkı niteliğindeki 21 adet taşınmazın (otel, pansiyon, WC, büfe, otopark) kiraya verme işleminde kira bedellerinden KDV tahsil edilmeye başlandığı belirtildiğinden bu aşamada önerilecek başka bir husus bulunmamaktadır.

Bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 8: Telekomünikasyon Altyapı ve Şebekelerinden Alınması Gereken Geçiş Hakkı Bedellerinin Belirlenmemesi ve Herhangi Bir Tahsilatın Yapılmaması

www.balioglu.net

5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanunu'nun "Tanımlar ve Kısaltmalar" başlıklı 3'üncü maddesinde;

"…

s) Geçiş hakkı: İşletmecilere, elektronik haberleşme hizmeti sunmak için gerekli şebeke ve alt yapıyı kurmak, kaldırmak, bakım ve onarım yapmak gibi amaçlar ile kamu ve özel mülkiyet alanlarının altından, üstünden, üzerinden geçmeleri için tanınan hakları,

ş) Geçiş hakkı sağlayıcısı: Geçiş hakkına konu olan kamuya ait ya da kamunun ortak kullanımında olan taşınmazlar da dahil olmak üzere, taşınmaz sahipleri ve/veya taşınmaz üzerindeki hak sahiplerini,

z) İşletmeci: Yetkilendirme çerçevesinde elektronik haberleşme hizmeti sunan ve/veya elektronik haberleşme şebekesi sağlayan ve alt yapısını işleten şirketi," tanımlamaları yapılmıştır.

Mezkûr Kanun'un "Geçiş hakkının kapsamı" başlıklı 22'inci maddesinin (1) numaralı fıkrasında;

"*Geçiş hakkı; elektronik haberleşme hizmeti vermek amacıyla, her türlü elektronik*

haberleşme alt yapısını ve bunların destekleyici ekipmanlarını, kamu ve/veya özel mülkiyete konu taşınmazların altından, üstünden, üzerinden geçirme ve bu alt yapıyı kurmak, değiştirmek, sökmek, kontrol, bakım ve onarımlarını sağlamak ve benzeri amaçlarla söz konusu mülkiyet alanlarını bu Kanun hükümleri çerçevesinde kullanma hakkını kapsar."

Mezkûr Kanun'un "Anlaşma serbestisi " başlıklı 25'inci maddesinde;

"*İşletmeci ile geçiş hakkı sağlayıcısı, ilgili mevzuata ve Kurum düzenlemelerine aykırı olmamak koşulu ile geçiş hakkına ilişkin anlaşmaları 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu hükümleri saklı kalmak üzere serbestçe yapabilirler. İşletmeciler, Kurum tarafından istenmesi halinde yapılan anlaşma ile ekleri ve değişikliklerini, her türlü bilgi, belge ile yazışmaları Kuruma bildirmekle yükümlüdürler.*" hükümleri yer almaktadır.

Geçiş hakkı ve bu hakka uygulanacak ücret tarifesine ilişkin usul ve esasların belirlenmesi amacıyla Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı tarafından 27.12.2012 tarih 28510 sayılı Resmi Gazete' de Sabit ve Mobil Haberleşme Altyapısı veya Şebekelerinde Kullanılan Her Türlü Kablo ve Benzeri Gerecin Taşınmazlardan Geçirilmesine İlişkin Yönetmelik yayımlanmıştır.

www.balioglu.net

Bu Yönetmelik'in "Geçiş hakkına ilişkin "anlaşma" başlıklı 8'inci maddesine göre işletmeci ve geçiş hakkı sağlayıcısı; geçiş hakkına ilişkin anlaşmaları serbestçe yapabilirler. Ayrıca "Geçiş hakkı ücretleri" başlıklı 9'uncu maddesinde; "*Geçiş hakkı kullanımında gerçek ve özel hukuk tüzel kişilerine ait mülkiyet alanları dışında kalan yerler için Geçiş Hakkı Sağlayıcısı tarafından, geçiş hakkını kullanan işletmeciden talep edilen geçiş hakkı ücreti, Geçiş Hakkı Ücret Tarifesinde belirtilen fiyatları aşamaz.*" düzenlemesi bulunmaktadır.

Söz konusu düzenlemeye istinaden Yönetmelik ekinde yer alan tablo incelendiğinde ayrıntısı aşağıda belirtilen şekilde tarife belirlemesinin yapıldığı görülmüştür.

Tablo 7: Geçiş Hakkına Konu Taşınmazlara İlişkin Tarife

Geçiş Hakkına Konu Taşınmazların ve Yerlerin Niteliği	Ücret Üst Sınırı (Yıllık)
Tapuda kamu kurum ve kuruluşları adına kayıtlı taşınmazlar	Metrekaresi, taşınmazın emlak vergisine esas asgari metrekare birim değerinin yüzde 2'si
Büyükşehir belediyeleri sınırları içerisinde kalan ve büyükşehir belediyelerinin tasarrufunda ve/veya sorumluluğunda olan yerler	Metresi 1,00.-TL
Büyükşehir belediyeleri sınırları içerisinde kalan ve ilçe belediyelerinin tasarrufunda ve/veya sorumluluğunda olan yerler	Metresi 0,70.-TL

Buna göre belediyeler tarafından tarifede tavan olarak belirtilen miktarlara da riayet edilmek suretiyle belediye mülkiyetinde, tasarrufunda veyahut sorumluluğunda olan taşınmazlardan geçiş hakkı talep eden telekomünikasyon firmalarından tahsil edilmek üzere geçiş hakkı ücreti belirlenmesi gerekmektedir.

İdarenin mali işlemlerinin incelenmesi neticesinde, Datça Belediyesi mücavir alanı içinde kalan sabit ve mobil haberleşme altyapısı veya şebekelerinde kullanılan her türlü kablo ve benzeri gerece ilişkin geçiş hakkı ücretlerine belediye gelir tarifesinde yer verilmediği ve dolayısıyla da söz konusu gelir kaleminin takip ve tahsilinin yapılmadığı görülmüştür.

İdarenin gelir kaybının önlenmesi için altyapı geçiş hakkı bedellerinin belirlenmesi, takip ve tahsil edilmesine yönelik düzenlemenin yapılması kamu yararına olacaktır.

Kamu idaresi cevabında; "Belediyemiz Mücavir alan içinde kalan sabit ve mobil haberleşme altyapısı veya şebekelerinde kullanılan her türlü kablo ve benzeri gerece ilişkin geçiş hakkı ücretleri bu tarihten sonra toplanacak ilk Meclis Kararı ile belirlenecek olup, takibi ve tahsilatının gerçekleşmesi sağlanacaktır." denilmiştir.

Sonuç olarak Başkanlığımıza gönderilen kamu idaresi cevabında; telekomünikasyon altyapı ve şebekelerinden alınması gereken geçiş hakkı bedellerinin Meclis Kararı ile belirlenerek takibi ve tahsilatının sağlanacağı belirtildiğinden bu aşamada önerilecek başka bir husus bulunmamaktadır.

Bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 9: Gecekondu Fonuna Toplanan Paraların Gelir Hesabına Özel Gelir Olarak Kaydedilmemesi ve Cari Harcamalarda Kullanılması

775 sayılı Gecekondu Kanunu'nun *"Fonların teşkili ve kullanılması"* başlıklı 12'nci maddesinde, belirtilen kaynaklardan sağlanacak gelirlerin, ilgili belediyeler adına açılacak özel hesaplarda toplanacağı, 13'üncü maddesinde ise bu fonlarda toplanan paraların nerelerde kullanılması gerektiği açıklanmıştır.

Anılan Kanun'un 13'üncü maddesinde;

"Buna göre 12'nci madde gereğince teşkil edilen fonda toplanan paralar, belediyelerce, Toplu Konut İdaresi Başkanlığının izni alınmak şartıyla:

a) Bu kanundaki amaçlarda kullanılmak üzere arsa sağlanmasında, Toplu Konut

www.balioglu.net

İdaresi Başkanlığınca onanan plan ve projelere göre halk konutu, nüve konut veya geçici misafir konutu yapılmasında,

b) Islah olunacak gecekondu bölgeleri ile yeniden tesis edilecek önleme bölgelerinin yol, meydan, kanalizasyon, su, elektrik ve benzerleri gibi kamu hizmet ve tesislerinin Toplu Konut İdaresi Başkanlığınca onanan projelerine göre yapılmasında veya onarılmasında,

c) Kendi bütçe imkânlarıyla karşılanamayan ve fakat bu kanun gereğince yapılması gereken tespit, harita alımı, plan ve projelendirme hizmetlerinde kullanılır. " denilmektedir.

Mezkûr mevzuat hükümlerinden anlaşılacağı üzere ilgili fonda biriken paralar 775 sayılı Kanun'un 13'üncü maddesinde açıklanan yerlerde kullanılabilecek, bunun dışındaki yerlerde kullanılamayacaktır.

4706 sayılı Hazineye Ait Taşınmaz Malların Değerlendirilmesi ve Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'un *"Taksitle ödeme, satış bedelinden pay verilmesi, belediyelere devir"* başlıklı 5' inci maddesinde;

"… Belediye ve mücavir alan sınırları içindeki Hazineye ait taşınmazların satış bedellerinin tahsil edilen kısmından öncelikle yerinde muhafaza edilemeyen yapıların tasfiyesinde kullanılmak şartıyla % 10'u, ilgili belediyelerin 20.7.1966 tarihli ve 775 sayılı Kanun hükümlerine göre oluşturulan fon hesabına aktarılır. Kalan kısmından ise ilgili belediyeye % 30, varsa büyükşehir belediyesine % 10 oranında pay verilir. ...Bu paylar tahsilini takip eden ayın yirmisine kadar ilgili idarelerin hesaplarına aktarılır. …"

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin "Belli bir amaca tahsisli gelirler ve alınan paylar" başlıklı 18'inci maddesinin (2) numaralı fıkrasında ise;

"20/7/1966 tarihli ve 775 sayılı Gecekondu Kanununun 12' nci maddesi gereği kurulan fonda toplanacak paralar gelir bütçesinin ilgili bölümüne gelir kaydedilir. Diğer taraftan gider bütçesinin ilgili tertibine tahsis amacı doğrultusunda kullanılmak üzere ödenek konulur. Bu fondan yapılan harcamalarda 775 sayılı Kanunda belirtilen usul ve esaslar uygulanır." denilmektedir.

Mal Müdürlüğü tarafından hazineye ait arsa satışlarından belediye hesaplarına %10'luk gecekondu fonu payı ve %30'luk belediye payı olarak toplam 1.086.210,76 TL yatırılmıştır. Özel hesapta takip edilerek yerinde muhafaza edilemeyen yapıların tasfiyesinde kullanılmak şartıyla tahsil olunan %10'luk pay bu amaca aykırı olarak İdarenin cari harcamalarında

www.balioglu.net

kullanılmıştır.

Gecekondu fonuna ait gelirlerin belediye adına açılacak özel bir banka hesabında takip edilmesi, ilgili gelir ve giderlerin gelir ve gider hesaplarında bu amaçla oluşturulacak detay kodlarında kayıt altına alınması gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "775 sayılı Gecekondu Kanunu hükümlerine göre oluşturulan fon hesabının amacı dışında kullanılması ve fonlar veya diğer kamu idareleri adına yapılan tahsilatlar amacı dışında kullanılmayacaktır." denilmiştir.

Sonuç olarak Başkanlığımıza gönderilen kamu idaresi cevabında; hesabın işleyişi ile ilgili aksaklıkların mevzuata uygun olarak düzeltileceği belirtildiğinden bu aşamada önerilecek başka bir husus bulunmamaktadır.

Bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 10: Sözleşmeli Personele Ödenen Sosyal Denge Tazminatının Prime Esas Kazanca Dâhil Edilmemesi

www.balioglu.net

Sosyal Güvenlik Kurumunun 2009/37 sayılı Genelgesi'nin 2.2.9'uncu maddesinde 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 4'üncü maddesinin (B) bendi kapsamında geçici olarak sözleşme ile çalıştırılan personelin 5510 sayılı Kanun'un 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı sayılacağı belirtilmiştir. 5510 sayılı Kanun'un "Prime Esas Kazançlar" başlıklı 80'inci maddesinin birinci fıkrasında Kanun'un 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamındaki sigortalıların prime esas kazançları hakkında açıklamalara yer verilmiş, (a) bendinin (2) numaralı alt bendinde prim, ikramiye ve bu nitelikteki her çeşit istihkakın prime esas kazanç hesabına dâhil edilmesi gerektiği ifade edilmiştir. Fıkranın (b) bendinde istisna hükümleri açıklanmış, (c) bendinde ise bu istisnalar dışında her ne adla yapılırsa yapılsın tüm ödemeler ile ayni yardım yerine geçmek üzere yapılan nakdi ödemelerin prime esas kazanca tabi tutulacağı hüküm altına alınmıştır.

Dolayısıyla 5510 sayılı Kanun'da sayılan ve Kanun'un yürürlük tarihinden sonra çıkan başka bir Kanun veya Kanun Hükmünde Kararname (KHK) ile getirilen istisnalar dışında sözleşmeli personele yapılan tüm ödemeler prime esas kazanca dâhil edilecektir.

Belediye ve bağlı kuruluşlarda çalışan sözleşmeli personele temel olarak üç çeşit ödeme yapılmaktadır. Bunlar; sözleşme ücreti, ek ödeme ve sosyal denge ödemesidir.

Sözleşme ücretinin prime esas kazanca dâhil olduğu konusunda herhangi bir tereddüt bulunmamaktadır. 375 sayılı KHK'nin Ek 9'uncu maddesi uyarınca ödenen ek ödeme hakkında ise aynı maddenin dokuzuncu fıkrası ile istisna hükmü getirilmiş ve bu ödemenin prime esas kazanç tutarına dâhil edilmeyeceği hüküm altına alınmıştır.

Sosyal denge tazminatı ödemesi 375 sayılı KHK'nin Ek 15'inci maddesinde düzenlenmiştir. Ne söz konusu maddede ne de bu maddede atıf yapılan 4688 sayılı Kanun'un ilgili maddelerinde bu ödemenin prime esas kazancın tespitinde istisna edildiğine dair bir hüküm mevcuttur. Bu nedenle sözleşmeli personele yapılan sosyal denge tazminatı ödemelerinin prime esas kazancın tespitinde dikkate alınarak prim matrahına eklenmesi gerekmektedir.

İdarenin mali işlemleri kapsamında Sosyal Güvenlik Kurumuna ödenen prim giderlerinin incelenmesi sonucunda; sözleşmeli personele yapılan sosyal denge tazminat ödemelerinin prime esas kazanca dâhil edilmediği, bu suretle işveren ve işçi hisselerinin eksik hesaplandığı tespit edilmiştir.

www.balioglu.net

İdarenin herhangi bir mali külfetle karşılaşmaması için, sözleşmeli personele ödenen sosyal denge tazminatının yukarıda belirtilen mevzuat gereği prime esasa kazanca dahil edilmesi gerekmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "Bulgu konusu doğrultusunda sözleşmeli personele ödenen sosyal denge tazminatı ödemesinden 15.05.2019 tarihinden itibaren prime esas kazanca dahil edilerek işlem yapılmaya başlanmıştır." denilmiştir.

Sonuç olarak Başkanlığımıza gönderilen kamu idaresi cevabında; sözleşmeli personele ödenen sosyal denge tazminatı ödemelerinin de 15.05.2019 tarihinden itibaren prime esas kazanca dahil edilerek işlem yapıldığı belirtildiğinden bu aşamada önerilecek başka bir husus bulunmamaktadır.

Bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 11: İdarenin Bütçe Vergi Gelirleri Payından İLKBANK AŞ Tarafından Ortaklık Payı Olarak Kesilen Tutarın Mali Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabında Muhasebeleştirilmemesi

6107 sayılı İller Bankası Anonim Şirketi Hakkında Kanun'un "Ortaklık yapısı ve sermaye" başlıklı 4'üncü maddesinin (1)numaralı fıkrasında;

"*Bankanın ortakları il özel idareleri ve belediyelerdir*." hükmü yer almaktadır.

Kanun'un aynı maddesinin (3) numaralı fıkrasında 5779 sayılı İl Özel İdarelerine ve Belediyelere Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanuna göre her ay Maliye Bakanlığı ve İLKBANK AŞ tarafından dağıtılacak vergi gelirleri paylarının toplamı üzerinden aylık olarak yüzde iki oranında kesilecek miktarın bankanın ödenmiş sermayesine ekleneceği belirtilmiştir.

Diğer yandan, Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 240-Mali Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabına ilişkin "*Hesabın niteliği*" başlıklı 178'inci maddesinde, bu hesabın, kanuni yetkilere dayanılarak mali kuruluşların sermayesine iştirak edilen tutarların izlenmesi için kullanılacağı; aynı Yönetmelik'in "*Hesabın işleyişi*" başlıklı 180'inci maddesinde ise idarece verilen sermayenin 240-Mali Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabına borç kaydedileceği belirtilmiştir.

Yukarıda yer alan mevzuat hükümlerine göre, İLBANK AŞ tarafından her ay kesilen sermaye payının 240-Mali Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabına kaydedilerek, bu hesapta izlenmesi gerekmektedir.

www.balioglu.net

İdarenin 2018 yılı hesap ve işlemlerinin incelenmesi neticesinde, İLBANK AŞ tarafından kesilen sermaye payı tutarının 240-Mali Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabına kaydedilmediği tespit edilmiştir.

İdare ortaklık payı olarak İLBANK AŞ tarafından kesilen tutarların ilgili hesaplarında muhasebeleştirilmemesi nedeniyle, mali tablolardaki 240-Mali Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabı ile 630-Giderler Hesabında 88.483,12TL hatalı bilgi oluşmuştur.

Kamu idaresi cevabında; "Belediyenin İller Bankasındaki sermaye payının, Mali Kuruluşlarca yatırılan sermaye hesabına gerekli kayıtları yapılmış olup, belgesi ekte sunulmuştur." denilmiştir.

Sonuç olarak Başkanlığımıza gönderilen kamu idaresi cevabında; İdare ortaklık payı olarak İLBANK AŞ tarafından kesilen tutarların ilgili hesaplara kayıtlarının yapıldığı ve muhasebe işlem fişiyle kayda alındığı belirtildiğinden bu aşamada önerilecek başka bir husus bulunmamaktadır.

Bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 12: Peşin Tahsil Edilen Kira Gelirlerinin Gelecek Aylara Ait Gelirler Hesabı ile Gelecek Yıllara Ait Gelirler Hesabında İzlenmemesi

10.03.2006 tarih ve 26104 sayılı Resmi Gazete' de yayımlanan Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre, 380-Gelecek Aylara Ait Gelirler Hesabı, içinde bulunulan dönemde veya daha önceki dönemlerde tahsil edilen ancak, takip eden aylara ait olan gelirlerin izlenmesi için kullanılır. Ayrıca, dönem içinde tahsil edilen ancak, gelecek yılların faaliyet hesaplarına ait olan gelirlerin izlenmesi için ise 480-Gelecek Yıllara Ait Gelirler Hesabı kullanılmaktadır.

İdarenin mali işlemlerinin incelenmesi neticesinde; İdarenin peşin tahsil edilen kira bedellerinin olduğu ve bunlarla ilgili olarak doğrudan gelir kaydının yapıldığı görülmüştür.

Kamu idaresi tarafından peşin tahsil edilen kira gelirlerinin doğrudan gelir kaydı yapılması 380-Gelecek Aylara Ait Gelirler ve 480-Gelecek Yıllara Ait Gelirler Hesabının eksik çalışmasına; 600-Gelirler Hesabının ise fazla çalışmasına neden olmuştur. 380- Gelecek Aylara Gelirler Hesabı ve 480-Gelecek Yıllara Ait Gelirler Hesabının kullanılmadan doğrudan gelir kaydı yapılması mevzuata aykırılık teşkil etmektedir.

www.balioglu.net

Peşin tahsil edilen kira gelirlerinin ilgisine göre, 380- Gelecek Aylara Gelirler Hesabı ve 480-Gelecek Yıllara Ait Gelirler Hesabı yerine 600-Gelirler Hesabına kaydedilmesi sebebiyle mali tablolarda 154.000,00 TL tutarında hatalı bilgi oluşmasına neden olunmuştur.

Kamu idaresi cevabında; "Bulgu konusu peşin tahsil edilen kira gelirlerinin 380-Gelecek aylara ait Gelirler hesabı ve 480 Gelecek Yıllara ait Gelir Hesabında takip edilmesi nedeniyle ile oluşan hata için düzeltme kaydı yapılmaktadır. Devam eden bütçe uygulama sürecinde gelecek aylara ve yıllara ait taksit fakat peşin tahsil edilmiş gelirlerin tahsilatında, gelecek aylara ait kısmın 380-Gelecek Aylara ait Gelirler hesabına, gelecek yıllara ait kısmın ise 480-Gelecek yıllara ait gelirler hesabına kaydedilmesi sağlanacaktır." denilmiştir.

Sonuç olarak Başkanlığımıza gönderilen kamu idaresi cevabında; devam eden bütçe uygulama sürecinde gelecek aylara ait fakat peşin tahsil edilmiş gelirlerin tahsilatında, gelecek aylara ait kısmının 380-Gelecek Aylara Ait Gelirler hesabına, gelecek yıllara ait kısmının ise 480-Gelecek Yıllara Ait Gelirler Hesabına kaydedileceği belirtildiğinden bu aşamada önerilecek başka bir husus bulunmamaktadır.

Bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 13: İdarece Ödenen Güvence Bedellerinin Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabına Kaydedilmek Yerine Doğrudan Giderleştirilmesi

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 95 ve 168'inci maddelerinde özetle, kamu idarelerince, bir işin yapılmasının üstlenilmesi veya bir sözleşmenin ya da diğer işlemlerin karşılığı olarak diğer kamu idareleri veya kişilere verilen depozito ve teminat niteliğindeki değerlerin izlenmesinde süresi bir yıldan daha uzun olanlar için 226-Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabının, süresi bir yıldan daha az olanlar için ise 126-Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabının kullanılacağı belirtilmektedir.

Mevzuat hükmünden de anlaşılacağı üzere İdarece bir işin yapılmasının üstlenilmesi veya bir sözleşmenin ya da diğer işlemlerin karşılığı olarak geri alınmak üzere diğer kamu idareleri veya kişilere verilen depozito ve teminat niteliğindeki değerlerin vadesine göre 126-Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabı ile 226-Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabında izlenmesi gerekmektedir.

www.balioglu.net

İdarenin 2018 yılı hesap ve işlemlerinin incelenmesi neticesinde; İdare tarafından elektrik ve doğalgaz abonelikleri için verilen depozito ve teminat niteliğindeki değerlerin Verilen Depozito ve Teminatlar Hesaplarında takip edilmediği ve bu hesapların mali tablolarda da yer almadığı, söz konusu ödemelerin giderleştirildiği tespit edilmiştir.

İdarece verilen depozito ve teminat niteliğindeki değerlerin ilgili hesaplarında muhasebeleştirilmemesi nedeniyle, mali tablolardaki 126-Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabı ve 226-Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabı ile 630-Giderler Hesabında 13.865,12 TL hatalı bilgi oluşmuştur.

Kamu idaresi cevabında; "Elektrik ve doğalgaz için ödenen güvence bedelleri verilen depozito ve teminatlar hesabına alınmış olup, muhasebe işlem fişi ekte sunulmuştur." denilmiştir.

Sonuç olarak Başkanlığımıza gönderilen kamu idaresi cevabında; İdarece ödenen güvence bedellerinin verilen depozito ve teminatlar hesabına alındığı ve muhasebe işlem fişiyle kayda alındığı belirtildiğinden bu aşamada önerilecek başka bir husus bulunmamaktadır.

Bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 14: Kiraya Verilen Taşınmazların Muhasebe Kayıtlarında İzlenmemesi

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin "990 Kiraya verilen duran varlıklar hesabı" başlıklı 475'inci maddesinde;

"Bu hesap kurumun, bilançolarında kayıtlı duran varlıklardan kiraya verilenlerin izlenmesi için kullanılır."

"Hesabın işleyişi" başlıklı 476'ncı maddesinde;

"Kiraya verilen duran varlıklar hesabına ilişkin borç ve alacak kayıtları aşağıda gösterilmiştir:

a) Borç

1) Kiraya verilen duran varlıklar, kayıtlı değerleri üzerinden bu hesaba borç, 999-Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı Hesabına alacak kaydedilir.

b) Alacak

*1) Kiraya verilen duran varlıklardan kira süresi sona erenler kayıtlı değerleri üzerinden bu hesaba alacak, 999-Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı hesabına borç kaydedilir."*hükümleri yer almaktadır.

İdarenin mali işlemlerinin incelenmesi neticesinde, kiraya verilen 5 adet taşınmazın yukarıda belirtilen hesaplara kaydedilmediği tespit edilmiştir. Mevzuatında belirtilen muhasebeleştirme işleminin yapılmaması nedeniyle, mali tablolarda 990-Kiraya Verilen Duran Varlıklar Hesabı ile 999-Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı Hesabı yönünden hatalı bilgi oluşmasına neden olunmuştur.

Kamu idaresi cevabında; "Kiraya verilen taşınmazlarımızla ilgili olarak Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin 476 ıncı maddesinde belirtildiği şekilde hesabın çalıştırılması ve izlenmesi sağlanacaktır." denilmiştir.

Sonuç olarak Başkanlığımıza gönderilen kamu idaresi cevabında; mevzuatta belirtildiği şekilde hesabın çalıştırılmasının ve izlenmesinin sağlanacağı belirtildiğinden bu aşamada önerilecek başka bir husus bulunmamaktadır.

Bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

www.balioglu.net

BULGU 15: Avans Niteliğindeki Harcırah Ödemelerinin İş Avans ve Kredileri Hesabında Takip Edilmesi

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 161-Personel Avansları Hesabına ilişkin "Hesabın niteliği" başlıklı 127'nci maddesinde; bu hesabın, mevzuatı uyarınca verilen sürekli ve geçici görev yolluğu avansları ile ödeme gününden önce ödenmesine karar verilen maaş ve ücret ödemeleri karşılığı verilen avansların izlenmesi için kullanılacağı belirtilmiştir.

Mezkûr Yönetmelik'in 160-İş Avans ve Kredileri Hesabına ilişkin "Hesabın niteliği" başlıklı 124'üncü maddesinde;

"Bu hesap, kurumca mevzuatı gereğince bütçedeki ödeneğine dayanılarak verilen iş avans ve kredilerinin izlenmesi için kullanılır." hükmü yer almaktadır.

Yukarıdaki Yönetmelik hükümlerinden anlaşılacağı üzere, avans niteliğindeki harcırah ödemelerinin161-Personel Avansları Hesabına kaydedilmesi gerekmektedir.

İdarenin 2018 yılı hesap ve işlemlerinin incelenmesi neticesinde;161-Personel Avansları Hesabının kullanılmadığı ve avans niteliğindeki harcırah ödemelerinin 160-İş Avans ve Kredileri Hesabına kaydedildiği görülmüştür.

İdarece verilen avans niteliğindeki harcırah ödemlerinin 161-Personel Avansları Hesabında muhasebeleştirilmemesi nedeniyle, mali tablolardaki 161-Personel Avansları Hesabı ve 160-İş Avans ve Krediler Hesabında 15.282,01 TL hatalı bilgi oluşmuştur.

Kamu idaresi cevabında; "Yurt içi görev yolluğu avansları, personel avansları talep olması durumunda 161 personel avansları hesabında takip edilmeye başlanılacaktır." denilmiştir.

Sonuç olarak Başkanlığımıza gönderilen kamu idaresi cevabında; avans niteliğindeki harcırah ödemelerinin iş avans ve kredileri hesabında takip edilmeye başlanacağı belirtildiğinden bu aşamada önerilecek başka bir husus bulunmamaktadır.

Bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

www.balioglu.net

BULGU 16: Tahakkuk Etmiş Olan İdare Gelirlerinde Tahsilât Oranlarının Düşük Düzeyde Kalması

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun *"Belediye Başkanının Görev ve Yetkileri"* başlıklı 38'inci maddesinde;

"Belediye başkanının görev ve yetkileri şunlardır:

a) Belediye teşkilâtının en üst amiri olarak belediye teşkilâtını sevk ve idare etmek, belediyenin hak ve menfaatlerini korumak.

…

f) Belediyenin gelir ve alacaklarını takip ve tahsil etmek.…" denilmektedir.

Bu madde hükmüne göre belediyenin gelir ve alacaklarını takip ve tahsil etme görevi belediye başkanına verilmiş ve bu konuda belediye başkanı birinci derecede sorumlu kılınmıştır.

www.balioglu.net

5018 sayılı Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanunu'nun *"Muhasebe Hizmeti ve Muhasebe Yetkilisinin Yetki ve Sorumlulukları"* başlıklı 61'inci maddesinde ise muhasebe yetkilisine gelirlerin ve alacakların tahsili görevi verilmiştir.

6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun'un, *"Ödeme zamanı ve önce ödeme"* başlıklı 37'nci maddesinde; amme alacaklarının hususi kanunlarında belli edilen zamanlarda ödeneceği, hususi kanunlarında ödeme zamanı tespit edilmemiş amme alacaklarının ise Maliye Vekaletince belirtilecek usule göre yapılacak tebliğden itibaren bir ay içinde ödeneceği hükmü yer almaktadır.

6183 sayılı Kanun'un *"Ödeme emri"* başlıklı 55'inci maddesinin birinci fıkrasında;

"Amme alacağını vadesinde ödemeyenlere, 7 gün içinde borçlarını ödemeleri veya mal bildiriminde bulunmaları lüzumu bir "ödeme emri" ile tebliğ olunur." denilmektedir.

Yukarıdaki hükümler birlikte değerlendirildiğinde; amme alacaklarına ilişkin olarak amme borçlusuna bir "ihbarname" düzenlenmeli ve tebliğ edildikten sonra 1 ay içinde ödeme yapılması istenmelidir. Buna rağmen ödeme yapılmazsa borçluya, 7 gün içinde borçlarını ödemesi veya mal bildiriminde bulunması için bir "ödeme emri" düzenlenerek tebliğ edilmelidir.

2018 yılı mali işlemlerinin incelenmesi neticesinde; aşağıdaki tabloda görüleceği üzere; 2018 yılı sonu itibarı ile toplam 19.724.153,57 TL gelir tahakkuk ettirildiği, 2018 yılı içinde toplam tahakkukun, 9.860.256,37 TL'sinin tahsil edildiği, 2019 yılına 9.843.909,22 TL tahakkuk artığı devredildiği ve İdarenin tahsilat oranının % 50'de kaldığı anlaşılmıştır. Tahsilat oranlarının düşük düzeyde bulunması idarenin tahsilat sürecinde sıkıntı içerisinde bulunduğunu göstermektedir.

Tablo 8: İdare Gelirlerinin Tahsilat Oranları

Gelir Açıklaması	**2018 Yılı ve Öncesi Toplam Tahakkuk Tutarı**	**Yapılandırılan Borç Tutarı**	**2018 Yılı Net Tahsilat**	**2019 Yılı Devreden Tahakkuk Artığı**	**Tahsilat Oran (%)**
Bina Vergisi	5.277.958,36	25.007,60	3.645.120,70	1.620.162,26	69
Arsa Vergisi	6.344.168,89	762.954,83	3.350.363,18	2.990.114,38	53
Arazi Vergisi	48.717,86	849,43	21.006,25	27.703,19	43
Çevre Temizlik Vergisi	779.349,25	76.876,77	388.089,65	391.089,60	50
İlan ve Reklam Vergisi	647.292,31	117.001,04	297.271,65	350.020,66	46
Eğlence Vergisi	182.212,06	14.023,09	62.497,04	119.715,02	34
Ecrimisil Gelirleri	311.404,66	-	-	311.404,66	0
Diğer Taşınmaz Kira Gelirleri	2.288.545,55	-	1.453.844,95	834.700,60	64
Diğer İdari Para Cezaları	3.844.504,63	-	642.062,95	3.198.998,85	17
Toplam	**19.724.153,57**	**996.712,76**	**9.860.256,37**	**9.843.909,22**	**50**

www.balioglu.net

Kamu idaresi cevabında; "Rapora konu Belediye gelirlerinin tahsilat oranlarının artırılması için gerekli yasal süreçler başlatılmış olup, takip edilecektir." denilmiştir.

Sonuç olarak Başkanlığımıza gönderilen kamu idaresi cevabında, bulgu konusu hususa iştirak edildiği ve gelir tahsilatlarını artırmaya yönelik gerekli çalışmaların yapılmaya başlandığı ifade edilmiştir. Ancak 2018 yılı için herhangi bir tahsilat işlemi gerçekleştirilmemesinden ötürü 2018 yılı faaliyet sonuçları tablosu olumsuz etkilenmiştir. Bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 17: Mahkeme İlamlarında İdare Lehine Hükmedilen Avukatlık Vekalet Ücretlerinin Tahsilat İşlemlerinin Takip Edilmemesi

02.11.2011 tarih ve 28103 sayılı Resmi Gazete' de yayımlanan 659 sayılı KHK'nın "Yürürlükten kaldırılan ve uygulanmayacak hükümler ile atıflar" başlıklı 18'inci maddesinin birinci fıkrasında 1389 sayılı Kanun'un yürürlükten kaldırıldığı, diğer mevzuatta 1389 sayılı Kanun'a yapılan atıfların bu KHK'ya yapılmış sayılacağı belirtilmiştir.

www.balioglu.net

Anılan KHK'nin 14'üncü maddesinin (2) numaralı fıkrasında;

"İdareler lehine karara bağlanan ve tahsil olunan vekalet ücretleri, hukuk biriminin bağlı olduğu idarenin merkez teşkilatında bir emanet hesabında toplanarak idare hukuk biriminde fiilen görev yapan personele aşağıdaki usul ve sınırlar dahilinde ödenir.

a) Vekalet ücretinin; dava ve icra dosyasını takip eden hukuk birimi amiri, hukuk müşaviri, muhakemat müdürü veya avukata %55'i, dağıtımın yapıldığı yıl içerisinde altı aydan fazla süreyle hukuk biriminde fiilen görev yapmış olmak şartıyla, hukuk birimi amiri, hukuk müşaviri, muhake-mat müdürü ve avukatlara %40'ı (…)(1) eşit olarak ödenir.

b) Ödenecek vekalet ücretinin yıllık tutarı; hukuk birimi amiri, hukuk müşaviri, muhakemat müdürü, avukatlar için (10.000) gösterge (…)(1) rakamının, memur aylıklarına uygulanan katsayı ile çarpımı sonucu bulunacak aylık brüt tutarının on iki katını geçemez.

c) Yapılacak dağıtım sonunda arta kalan tutar, hukuk biriminde görev yapan ve (b) bendin-deki tutarları dolduramayan hukuk birimi amiri, hukuk müşaviri, muhakemat müdürü ve avukatlara ödenir. Bu dağıtım sonunda arta kalan tutar üçüncü bütçe yılı sonunda ilgili idarenin bütçesine gelir kaydedilir. …" hükmü yer almaktadır.

659 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 16'ncı maddesine dayanılarak hazırlanan Vekalet Ücretlerinin Dağıtımına Dair Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik ile vekalet ücretinin dağıtımına ilişkin usul ve esaslar tespit edilmiştir.

Mezkûr Yönetmelik'in "Ödenecek vekâlet ücretinin limiti ve dağıtım şekli" başlıklı 6'ncı maddesinde;

"…

a) Dava veya icra dosyasını takip eden hukuk birim amiri, hukuk müşaviri, muhakemat müdürü veya avukata %55'i, vekalet ücreti dağıtımının yapıldığı yıl içerisinde altı aydan fazla süreyle hukuk biriminde fiilen görev yapmış olmak şartıyla, hukuk birim amiri, hukuk müşaviri, muhakemat müdürü ve avukatlara %40'ı eşit olarak ödenir.

b) Davanın takibi ve sonuçlandırılmasında birbiri ardına veya birlikte hizmeti geçenlere (a) bendine göre ayrılan hisseler bu kişilerin hizmet ve karara tesir derecesine göre hukuk birim amiri tarafından paylaştırılır.

c) Dağıtımı yapılmayan %5'lik kısım muhasebe birimince Hazineye gelir kaydedilir."

Ayrıca mezkûr Yönetmelik'in "Bütçeye gelir kaydedilmesi" başlıklı 8'inci maddesinde;

"Emanet hesabında toplanan ve dağıtımı yapılamayan vekâlet ücretleri tahsilini takip eden üçüncü bütçe yılının sonunda gelir kaydedilir." hükümleri yer almaktadır.

Her ne kadar 659 sayılı KHK ile dağıtımı yapılmayan vekalet ücretinin %5'lik kısmının bütçeye gelir kaydedileceği açıkça belirtilmese de, bahsi geçen KHK'ye dayanılarak çıkarılan Yönetmelik'e göre, İdare tarafından öncelikle dağıtımı yapılmayan vekâlet ücretinin %5'lik kısmının gelir kaydedilmesi, ayrıca üçüncü bütçe yılı sonunda dağıtımı yapılmayan tutarların gelir kaydı yapılmak üzere takibinin yapılması ve vekâlet ücreti dağıtım sistemi ile muhasebe kayıtlarının buna uygun olarak düzeltilmesi gerekmektedir.

Hukuk işlerinden alınan dava dosyalarının incelenmesi neticesinde, İdare lehine sonuçlanan mahkeme ilamlarında İdare lehine avukat vekalet ücreti takdir edildiği; ancak bunların İdare tarafından tahakkuk ve tahsilatlarının yapılmadığı görülmüştür.

Sonuç olarak, idare lehine sonuçlanan dava dosyalarından kazanılan vekalet ücretleri takip edilerek tahsilatı için gerekli işlemlerin yapılması, toplanan tutarların emanet hesapta takip edilerek dağıtımının mevzuatta belirtilen esas ve usullere uygun biçimde yapılması, hem

www.balioglu.net

idare menfaatlerini korumak hem de iş ve işlemlerin mevzuata uygun yürütülmesini sağlamak bakımından faydalı olacağı değerlendirilmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "Datça Belediye Başkanlığı lehine sonuçlanan dosyalarında, idaremiz lehine hükmedilen vekalet ücretlerinin tahakkuk ve tahsilatına yönelik gerekli çalışmalara ve takip işlemlerine başlanmış olup, mevzuata uygun olarak işlemler yürütülmektedir. Ayrıca, tahsilatı yapılan vekalet ücretlerinden 19.02.2019 tarihinde 8.777-TL Vekalet Ücreti Dağıtımına Dair Usul ve Esaslar Hakkındaki Yönetmelik hükümleri çerçevesinde hukuk servisinde görevli avukata limit dahilinde ödeme yapılmıştır." denilmiştir.

Sonuç olarak Başkanlığımıza gönderilen kamu idaresi cevabında; idare lehine sonuçlanan dava dosyalarından kazanılan vekalet ücretlerinin takip edilerek tahakkuk ve tahsilatı için gerekli çalışmalara başlandığı ve mevzuata uygun olarak işlemlerin yürütüldüğü belirtildiğinden bu aşamada önerilecek başka bir husus bulunmamaktadır.

Bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

www.balioglu.net

BULGU 18: Zabıta Müdürlüğüne Yapılan Atamanın Mevzuata Aykırı Olması

Mahalli İdareler Personelinin Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Esaslarına Dair Yönetmelik'in "Zabıta ve itfaiye personeli" başlıklı 21'inci maddesinde; "*Zabıta ve itfaiye personelinin görevde yükselme işlemleri, ilgili mevzuat hükümlerine göre yürütülür.*" denilmektedir.

03.07.2005 tarihli ve 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 51'inci maddesine dayanılarak hazırlanan Belediye Zabıta Yönetmeliği'nin "Görevde yükselme şartları" başlıklı 17'nci maddesinde;

"*(1) Bu Yönetmeliğin 6 ncı maddesinde sayılan unvanlardan daire başkanı ve zabıta müdürü dışındaki kadrolara yapılacak atamalarda aşağıdaki şartlar aranır.*

…

(2) Belediyeler, atanılacak görevin niteliği itibariyle aranacak hizmet sürelerini, 657 sayılı Kanunun 68 inci maddesinin (B) bendi hükümlerine göre değerlendirerek kendi kurumlarında ve diğer kurumlarda geçen hizmet sürelerini dikkate alarak belirlerler. Bu sürelerin en az iki yılının zabıta teşkilatında geçmiş olması şarttır. Ancak, yeni kurulan belediyeler ile görevde yükselmeyle ilgili ilanlara başvuru olmaması halinde en az iki yıl

çalışmış olmak şartı aranmaz." hükümleri yer almaktadır.

Mezkûr Yönetmelik'in "Yönetmelikte hüküm bulunmayan haller" başlıklı 51'inci maddesinin (1) numaralı fıkrasının (ı) bendi uyarınca; 15.3.1999 tarihli ve 99/12647 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan, Kamu Kurum ve Kuruluşlarında Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Esaslarına Dair Genel Yönetmelik hükümlerinin uygulanacağı belirtilmiştir.

Buna göre; Kamu Kurum ve Kuruluşlarında Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Esaslarına Dair Genel Yönetmelik'in görevde yükselmeye ilişkin esasları düzenleyen "*Öğrenim Düzeyi*" başlıklı 5'inci maddesi uyarınca, müdür kadrosuna atanabilmek için en az dört yıllık yükseköğrenim görmüş olmaları şarttır.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri birlikte değerlendirildiğinde; Mahalli İdareler Personelinin Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Esaslarına Dair Yönetmelik'in "Zabıta ve itfaiye personeli" başlıklı 21'inci maddesinde zabıta ve itfaiye personelinin görevde yükselme işlemlerinin ilgili mevzuat hükümlerine göre yürütüleceği belirtilmiştir. Ancak Belediye Zabıta Yönetmeliği'nin "Görevde yükselme şartları" başlıklı 17'nci maddesinin (1) numaralı fıkrasında, zabıta müdürü ve daire başkanlığı dışındaki kadrolara yapılacak atamalarla ilgili şartlar sayılmıştır. Bu nedenle, Yönetmelik'in "Yönetmelikte hüküm bulunmayan haller" başlıklı 51'inci maddesinin (ı) bendi uyarınca; zabıta müdürlüğü kadrosuna atanacak personelin de Kamu Kurum ve Kuruluşlarında Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Esaslarına Dair Genel Yönetmelik ve Mahalli İdareler Personelinin Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Esaslarına Dair Yönetmelikte belirtilen genel ve özel şartları taşıması ve açılan sınavda başarılı olması gerekmektedir. Dolayısıyla, Kamu Kurum ve Kuruluşlarında Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Esaslarına Dair Genel Yönetmelik'in 5'inci maddesi ile Mahalli İdareler Personelinin Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Esaslarına Dair Yönetmelik'in 7'nci maddesi hükümlerinin birlikte değerlendirilmesiyle anlaşılacağı üzere müdürlük kadrosuna atanmak için fakülte veya dört yıllık yüksekokul mezunu olmak gerekmektedir.

Kamu idaresinin personel atama işlemlerinin incelenmesi neticesinde; zabıta müdürlüğüne atanan personelin mevzuatta öngörülen eğitim şartını sağlamadığı görülmüştür. Atanan personelin iki yıllık bir yüksekokul mezunu olması nedeniyle bu atama işleminin belirtilen mevzuat hükümlerine uygun olmadığı değerlendirilmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "Belediye Zabıta Yönetmeliğinin Görevde Yükselme başlıklı

www.balioglu.net

17.maddesinin 1.fıkrası uyarınca; zabıta şube müdürü, zabıta amiri ve zabıta komiserinin görevde yükselme sınavı Yönetmelikte düzenlenmiş, zabıta müdürü Yönetmelik dışında tutulmuştur. Zabıta Müdürü görevde yükselme sınavına girmek suretiyle atama yapılacak kadrolar arasından çıkarıldığından, Zabıta Amiri kadrosunda bulunan personelinin iki yıllık yüksekokulu bitirmesi nedeniyle 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun genel hükümlerine uymak kaydıyla Zabıta Müdürü kadrosuna ataması yapılmıştır." denilmiştir.

Sonuç olarak Başkanlığımıza gönderilen kamu idaresi cevabında özetle; Belediye Zabıta Yönetmeliği'nin Görevde yükselme şartları başlıklı 17'nci maddesinin 1'inci fıkrasında zabıta müdürünün sayılmadığı ve bu kapsamda yönetmelik dışında tutulduğu belirtilerek zabıta müdürünün görevde yükselme sınavına girmek suretiyle atama yapılacak kadrolar arasından çıkarıldığı belirtilmiştir. Belirtilen nedenlerden dolayı da zabıta amirliği kadrosunda bulunan iki yıllık yüksekokul mezunu personelin zabıta müdürlüğü kadrosuna atamasının yapıldığı ifade edilmiştir.

Ancak bulguda da belirtildiği üzere zabıta müdürlüğü kadrosuna atanacak personelin de Kamu Kurum ve Kuruluşlarında Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Esaslarına Dair Genel Yönetmelik ve Mahalli İdareler Personelinin Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Esaslarına Dair Yönetmelik'te belirtilen genel ve özel şartları taşıması ve açılan sınavda başarılı olması gerekmektedir.

www.balioglu.net

Detaylı şekilde bulguda da ifade edildiği üzere, Belediye Zabıta Yönetmeliği'nde zabıta müdürü kadrosuna atanma şartları açıkça belirlenmediğinden aynı Yönetmelik'in 51'inci maddesi gereği "Kamu Kurum ve Kuruluşlarında Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Esaslarına Dair Genel Yönetmelik" esaslarına göre atama yapılması gerekmekte olup aksine işlem yapılması, 1982 Anayasası'nın 10'uncu maddesinde belirtilen eşitlik ilkesi ile 657 Sayılı Devlet Memurları Kanun'unda öngörülen liyakat ilkesine açıkça aykırılık teşkil etmektedir.

Görevde yükselme kapsamı dışında tutulmaması gereken zabıta müdürlüğü kadrosuna genel şartları taşıyan personelin sınavsız olarak atanmasının yukarıda açıklanan mevzuat hükümleriyle uyarlılığı bulunmamaktadır.

Bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 19: İşçilerin Birikmiş Yıllık İzinlerinin Kullandırılmaması

4857 sayılı İş Kanunu'nun *"Yıllık ücretli izin hakkı ve izin süreleri"* başlıklı 53'üncü maddesinde, işçilere yıllık izin verileceği ve yıllık ücretli izin hakkından vazgeçilemeyeceği;

"Yıllık ücretli iznin uygulanması" başlıklı 56'ncı maddesinde, yıllık iznin 53'üncü maddede gösterilen süreler içinde işveren tarafından sürekli bir şekilde verilmesinin zorunlu olduğu;

"Sözleşmenin sona ermesinde izin ücreti" başlıklı 59'uncu maddesinde, iş sözleşmesinin, herhangi bir nedenle sona ermesi halinde işçinin hak kazanıp da kullanmadığı yıllık izin sürelerine ait ücretin sözleşmenin sona erdiği tarihteki ücreti üzerinden kendisine veya hak sahiplerine ödeneceği;

"İzinlere ilişkin düzenlemeler" başlıklı 60'ıncı maddesinde ise, yıllık ücretli izinlerin, yürütülen işlerin niteliğine göre yıl boyunca hangi dönemlerde kullanılacağı, izinlerin ne suretle ve kimler tarafından verileceği veya sıraya bağlı tutulacağı, yıllık izinin faydalı olması için işveren tarafından alınması gereken tedbirler ve izinlerin kullanılması konusuna ilişkin usuller ve işverence tutulması zorunlu kayıtların şeklinin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından hazırlanacak bir Yönetmelikle gösterileceği belirtilmiştir.

www.balioglu.net

Yukarıda yer alan 4857 sayılı Kanun'un yıllık ücretli izin hakkını düzenleyen maddelerine göre işçilerin yıllık ücretli izin hakkından feragat etmesine cevaz verilmemekte, işverenin de işçilere sürekli bir şekilde yıllık izin vermesi zorunlu tutulmaktadır. Aksi bir uygulamada, işçi emekli olduğunda veya iş sözleşmesi son bulduğunda yasa hükmü gereği yıllık ücretli izin hakkı, ücret alacağına dönüşmektedir.

Kullanılmayan izinlerin son ücret üzerinden ödenmesi, işçilerin izin kullanmaktan kaçınarak feragat edebilmelerine neden olmaktadır. İdare veya birim yetkililerin buna izin vermemesi, Anayasal bir hak olan izni, işçilere kullandırması gerekir. Zira birikmiş izin alacaklarının ücrete dönüşmesi halinde, İdare bütçesine mali açıdan bir yük getirdiği açıktır.

2018 yılı mali işlemlerinin incelenmesi neticesinde, İdarede 45 kadrolu işçinin görev yaptığı, bu işçilerden 5'inin 200 iş gününün üzerinde 11 işçinin ise 100 iş gününün üzerinde yıllık ücretli izin hakkı bulunduğu ve 2018 yılında emekli olan işçilere kullandırılmayan yıllık izinlerine ilişkin önemli miktarda ödemeler yapıldığı görülmüştür.

İşçilere ücretli yıllık izinlerinin mevzuat ve sözleşme hükümlerinin öngördüğü şekilde kullandırılması, bu suretle idare için ileride doğması muhtemel ödeme yükünün önüne geçilmesi önem arz etmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "İşçilerin izinlerinin iş durumlarına göre yıl içinde kullandırılarak birikiminin önlenmesi için ilgili müdürlüklere yazı ile bildirilmiştir." denilmiştir.

Sonuç olarak Başkanlığımıza gönderilen kamu idaresi cevabında; işçilerin birikmiş yıllık izinlerinin iş durumlarına göre yıl içinde kullandırılarak birikiminin önlenmesi için ilgili müdürlüklere yazı ile bildirildiği belirtildiğinden bu aşamada önerilecek başka bir husus bulunmamaktadır.

Bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 20: Mevzuatında Belirtilen Sınırı Aşan İdare Borçlanmaları İçin Çevre ve Şehircilik Bakanlığından İzin Alınmaması

www.balioglu.net

5393 sayılı Belediye Kanunun "*Borçlanma*" başlıklı 68'inci maddesinde;

"…

e) Belediye ve bağlı kuruluşları ile bunların sermayesinin yüzde ellisinden fazlasına sahip oldukları şirketler, en son kesinleşmiş bütçe gelirlerinin, 213 sayılı Vergi Usul Kanununa göre belirlenecek yeniden değerleme oranıyla artırılan miktarının yılı içinde toplam yüzde onunu geçmeyen iç borçlanmayı belediye meclisinin kararı; yüzde onunu geçen iç borçlanma için ise meclis üye tam sayısının salt çoğunluğunun kararı ve Çevre ve Şehircilik Bakanlığının onayı ile yapabilir.

Yukarıda belirtilen usûl ve esaslara aykırı olarak borçlanan belediye yetkilileri hakkında, fiilleri daha ağır bir cezayı gerektirmeyen durumlarda 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun görevi kötüye kullanmaya ilişkin hükümleri uygulanır." denilmektedir.

Kanun hükmüne göre belediyeler en son kesinleşmiş bütçe gelirlerinin yeniden değerleme oranıyla arttırılması sonucu bulunan tutarın yılı içinde toplam yüzde onunu geçen iç borçlanmayı meclis üye tam sayısının salt çoğunluğunun kararı ve Çevre ve Şehircilik Bakanlığının onayı ile yapabilirler.

İdarenin hesap ve işlemlerinin incelenmesi neticesinde, 2017 kesinleşmiş bütçe gelirinin 213 sayılı Vergi Usul Kanununa göre belirlenen yeniden değerleme oranının uygulanmasıyla artırılan miktarının 25.385.995,92 TL (22.176.986,04* %14,47) olduğu; İdarenin 2018 yılında bankadan 3.326.134,74 TL borçlandığı; bu borçlanma ile yukarıda belirtilen yüzde on limitinin aşıldığı, ancak Çevre ve Şehircilik Bakanlığından izin alınmadığı tespit edilmiştir. Bahsedilen uygulama mevzuata aykırılık teşkil etmektedir.

Kamu idaresi cevabında; "5393 Sayılı Belediye Kanunu'nun 68. Maddesi idaremizce yanlış yorumlanmış olup; bundan böyle bulgu konusu işlemle ilgili olarak azami dikkat ve özen gösterilecektir." denilmiştir.

Sonuç olarak Başkanlığımıza gönderilen kamu idaresi cevabında; 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 68'inci maddesinin İdare tarafından yanlış yorumlandığı ve bundan sonraki süreçte bulgu konusu ile ilgili olarak azami dikkat ve özenin gösterileceği belirtildiğinden bu aşamada önerilecek başka bir husus bulunmamaktadır.

Bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

www.balioglu.net

BULGU 21: Tüketim Malzemelerinin Muhafazası İçin Ambar Kurulmaması Nedeniyle, Alımı Yapılan Taşınırların Aynı Gün İçinde Giderleştirilmesi

Taşınır Mal Yönetmeliği'nin "Tanımlar" başlıklı 4'üncü maddesinde; Ambar, Kamu idarelerine ait taşınırların kullanıma verilinceye kadar veya kullanımdan iade edildiğinde muhafaza edildiği yer olarak tanımlanmıştır.

Yine aynı madde de Taşınır kayıt yetkilisi; taşınırları teslim alan, sorumluluğundaki ambarlarda muhafaza eden, kullanıcılarına ve kullanım yerlerine teslim eden, bu Yönetmelikte belirtilen esas ve usullere göre kayıtları tutan, bunlara ilişkin belge ve cetvelleri düzenleyen ve bu hususlarda hesap verme sorumluluğu çerçevesinde taşınır kontrol yetkilisi ve harcama yetkilisine karşı sorumlu olan görevliler olarak tanımlanmıştır.

Bununla birlikte mezkûr Yönetmelik'in sorumluluk, defter ve belgeler gibi birçok bölümünde ambar kelimesi geçmektedir. Defter ve belgelerin tutulması bunun sonucu olarak hesap verme sorumluluğu çerçevesinde taşınır mal yönetmeliğinde belirtilen mevzuat hükümlerinin uygulanabilmesi öncelikli olarak ambarların kurulması ile sağlanabilecektir.

Buna göre, taşınır ambarının kurulmaması sonucu olarak, tüketimi henüz gerçekleşmemiş ilk madde ve malzemelerin tüketilmediği halde muhasebe kayıtlarına alındığı

anda çıkışının yapılması veya doğrudan giderleştirilmesi fiili miktar ile kayıtlı miktar arasında tutarsızlığa sebebiyet vermektedir. Bu nedenle öncelikle taşınır ambarı kurulmalı, ambar kurulduktan sonra ise iş ve işlemlerin mevzuatta belirtilen şekilde yapılması gerekmektedir.

İdarenin mali işlemlerinin incelenmesi neticesinde, alımı yapıldıktan sonra 150-İlk Madde ve Malzemeler Hesabına kaydedilen taşınırların tüketilmediği halde, İdare tarafından taşınır ambarlarının kurulmaması nedeniyle aynı gün 630-Giderler Hesabına kaydedilerek giderleştirildiği görülmüştür.

Buna göre, taşınır ambarının kurulmaması sonucu olarak, tüketimi henüz gerçekleşmemiş ilk madde ve malzemelerin tüketilmediği halde muhasebe kayıtlarına alındığı anda çıkışının yapılması veya doğrudan giderleştirilmesi fiili miktar ile kayıtlı miktar arasında tutarsızlığa sebebiyet vermektedir. Bu nedenle öncelikle taşınır ambarı kurulmalı, ambar kurulduktan sonra ise iş ve işlemlerin mevzuatta belirtilen şekilde yapılması gerekmektedir.

İlk madde malzemelerin 150- İlk Madde ve Malzeme Hesabına giriş kaydı yapıldıktan sonra herhangi bir kullanım olmamasına rağmen ilgili hesaptan tamamen çıkarılması; İdarenin mali tablolarında 150- İlk Madde ve Malzeme Hesabının eksik bakiye vermesine, faaliyet sonuçları tablosunda ise 630-Giderler Hesabı'nın kullanıma henüz verilmemiş veya tüketilmemiş ilk madde malzeme bedelleri kadar fazla görünmesine neden olmaktadır.

www.balioglu.net

Kamu idaresi cevabında; "Belediyemizde bulunan bütün Müdürlüklerde Taşınır Kayıt Kontrol Yetkilisi bulunmaktadır. Alınan sarf malzemelerin (150) grubundan olanların sarf edildikçe düşülmesi gerekmektedir. Sarf malzemelerin alımında giriş fişi yapılmakta ancak uygulamadan doğan aksaklıktan ötürü sarfları da yapılmıştır. Taşınır Kontrol Yetkilileri bu konuda ikaz edilerek düzeltilmesi sağlanacaktır." denilmiştir.

Sonuç olarak Başkanlığımıza gönderilen kamu idaresi cevabında; gerekli düzeltmelerin yapılacağı belirtildiğinden bu aşamada önerilecek başka bir husus bulunmamaktadır.

Bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

BULGU 22: Bütçe Emanetleri Hesabında Kayıtlı Tutarların Muhasebe Kayıtlarına Alındığı Sıraya Göre Ödenmemesi

5018 sayılı Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanunu'nun "*Ödenemeyen Giderler ve Bütçeleştirilmiş Borçlar*" başlıklı 34'üncü maddesi uyarınca; kamu idarelerinin nakit mevcudunun tüm ödemeleri karşılayamaması halinde giderler, muhasebe kayıtlarına alınma

sırasına göre ödenir. Ancak, sırasıyla kanunları gereğince diğer kamu idarelerine ödenmesi gereken vergi, resim, harç, prim, fon kesintisi, pay ve benzeri tutarlara, tarifeye bağlı ödemelere, ilama bağlı borçlara, ödenmemesi halinde gecikme cezası veya faiz gibi ek yük getirecek borçlara ve ödenmesi talep edilen emanet hesaplarındaki tutarlara öncelik verilmesi gerekmektedir.

Mezkûr Kanun'un "*Muhasebe hizmeti ve muhasebe yetkilisinin yetki ve sorumlulukları*" başlıklı 61'inci maddesinin 6'ncı fıkrasında da;

"*Muhasebe yetkilileri, 34 üncü maddenin ikinci fıkrasındaki ödemeye ilişkin hükümler ile bu maddenin üçüncü fıkrasında belirtilen ödemeye ilişkin kontrol yükümlülüklerinden dolayı sorumludur.*" denilmektedir.

Diğer yandan, 320-Bütçe Emanetleri Hesabının niteliği ve hesaba ilişkin işlemler, adı geçen Yönetmeliğin 248 ve 249'uncu maddelerinde düzenlenmiştir. Yönetmelikte, 320-Bütçe Emanetleri Hesabı için, mali yıl içerisinde veya sonunda ödeme emri belgesine bağlandığı halde, nakit yetersizliği veya diğer sebeplerle ilgililerine ödenemeyen tutarların izlenmesi için kullanılacağı; yapılacak ödemelerde söz konusu tutarların muhasebe kayıtlarına alınma sırasının gözetileceği belirtilmiştir.

www.balioglu.net

Mevzuat hükümlerinden de anlaşılacağı üzere, idarenin nakit mevcudunun tüm ödemeleri karşılayamaması nedeniyle emanet hesaplarına alınan tutarların mevzuatında belirtilen ödemelere öncelik vermek şartıyla muhasebe kaydına alınma sırasına göre ödenmesi gerekmektedir. Bununla birlikte emanet hesaplarda izlenen söz konusu tutarların kayda alınma sırasına göre ödenmesinden muhasebe yetkilisinin sorumlu olacağı açıktır.

Kamu idaresinin mali iş ve işlemleri kapsamında 320- Bütçe Emanetleri Hesabının ayrıntısının incelenmesi neticesinde, söz konusu hesaptan yapılan ödemelerin, yukarıda belirtilen mevzuat hükümlerine aykırı olarak, muhasebe kayıtlarına alınma sırasına göre yapılmadığı tespit edilmiştir.

Emanet hesaplarındaki tutarların, İdare aleyhine bir durumun oluşmaması için mevzuatında belirtilen esas ve usullerde ödenmesi kamu yararına olacaktır.

Kamu idaresi cevabında; "Denetim sonucunda yapılan tenkit ve tavsiyeler doğrultusunda, bütçe emanetlerinde bekleyen tutarların 2019 mali yılından itibaren mevzuat hükümlerindeki sıraya göre ödemesi gerçekleşecektir." denilmiştir.

Sonuç olarak Başkanlığımıza gönderilen kamu idaresi cevabında; denetim sonucunda yapılan tenkit ve tavsiyeler doğrultusunda, emanet hesaplarında kayıtlı tutarların 2019 mali yılından itibaren mevzuatında belirtilen esas ve usullerde ödenmesinin gerçekleştirileceği belirtildiğinden bu aşamada önerilecek başka bir husus bulunmamaktadır.

Bulgu konusu tespitin devam edip etmediği takip eden denetimlerde izlenecektir.

www.balioglu.net

www.balioglu.net

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
http://www.sayistay.gov.tr

9. EKLER

EK 1: KAMU İDARESİ TARAFINDAN SUNULAN MALİ TABLOLAR

DATÇA BELEDİYESİ 2018 YILI BİLANÇOSU

AKTİF HESAPLAR		2018 YILI
I	**DÖNEN VARLIKLAR**	**11.871.106,99**
A	**Hazır Değerler**	**1.084.645,51**
1	Kasa Hesabı	
2	Alınan Çekler Hesabı	
3	Banka Hesabı	382.528,60
4	Verilen Çekler ve Gönderme Emirleri Hesabı	
5	Proje Özel Hesabı	
6	Döviz Hesabı	
7	Döviz Gönderme Emirleri Hesabı (-)	
8	Diğer Hazır Değerler Hesabı	
9	Banka Kredi Kartlarından Alacaklar Hesabı	702.116,91
B	**Menkul Kıymet Ve Varlıklar**	
1	Menkul Varlıklar Hesabı	
2	Diğer Menkul Kıymet Ve Varlıklar Hesabı	
C	**Faaliyet Alacakları**	**10.207.331,01**
1	Gelirlerden Alacaklar Hesabı	147.589,98
2	Gelirlerden Takipli Alacaklar Hesabı	9.564.025,82
3	Gelirlerden Tecilli Ve Tehirli Alacaklar Hesabı	495.715,21
4	Verilen Depozito Ve Teminatlar Hesabı	
5	Diger Faaliyet Alacakları Hesabı	
D	**Kurum Alacakları**	

PASİF HESAPLAR		2018 YILI
III	**KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR**	**5.640.704,26**
A	**Kısa Vadeli İç Mali Borçlar**	**347.932,54**
1	Banka Kredileri Hesabı	347.932,54
2	Kamu İdarelerine Mali Borçlar Hesabı	
3	Cari Yılda Ödenecek Tahviller Hesabı	
4	Kısa Vadeli Diğer İç Mali Borçlar Hesabı	
B	**Kısa Vadeli Dış Mali Borçlar**	
1	Cari Yılda Ödenecek Dış Mali Borçlar Hesabı	
C	**Faaliyet Borçları**	**2.373.689,49**
1	Bütçe Emanetleri Hesabı	2.373.689,49
2	Bütçeleştirilecek Borçlar Hesabı	
D	**Emanet Yabancı Kaynaklar**	**1.221.646,77**
1	Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabı	593.446,93
2	Emanetler Hesabı	628.199,84
E	**Alınan Avanslar**	
1	Alınan Sipariş Avansları Hesabı	
2	Alınan Diğer Avanslar Hesabı	
F	**Ödenecek Diğer Yükümlülükler**	**1.380.140,92**
1	Ödenecek Vergi ve Fonlar Hesabı	150.814,82
2	Ödenecek Sosyal Güvenlik Kesintileri Hesabı	223.442,62
3	Fonlar veya Diğer Kamu İdareleri Adına Yapılan Tahsilat	14.631,71

www.balioglu.net

1	Kurumca Verilen Borçlardan Alacaklar Hesabı	
2	Takipteki Kurum Alacakları Hesabı	
E	**Diğer Alacaklar**	**2.069,73**
1	Kişilerden Alacaklar Hesabı	2.069,73
F	**Stoklar**	**42.211,74**
1	İlk Madde ve Malzeme Hesabı	42.211,74
2	Ticari Mallar Hesabı	
3	Diğer Stoklar Hesabı	
G	**Ön Ödemeler**	**246.770,68**
1	İş Avans Ve Kredileri Hesabı	
2	Personel Avansları Hesabı	
3	Bütçe Dışı Avans Ve Krediler Hesabı	246.770,68
4	Akreditifler Hesabı	
5	Mahsup Dönemine Aktarılan Avans ve Krediler Hesabı	
6	Proje Özel Hesabından Verilen Avans ve Akreditifler Hesabı	
7	Doğrudan Dış Proje Kredi Kullanımları Avans ve Akreditifleri Hesabı	
H	**Gelecek Aylara Ait Varlıklar**	
1	Gelecek Aylara Ait Giderler Hesabı	
I	**Diğer Dönen Varlıklar**	**288.078,32**
1	Devreden Katma Değer Vergisi Hesabı	288.078,32
2	İndirilecek Katma Değer Vergisi Hesabı	
3	Sayım Noksanları Hesabı	
II	**DURAN VARLIKLAR**	**66.341.641,37**
A	**Menkul Kıymet Ve Varlıklar**	

	Hesabı	
4	Kamu İdareleri Payları Hesabı	44.600,56
5	Vadesi Geçmiş, Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Vergi ve Diğer Yükümlülükler Hesabı	946.651,21
G	**Borç Ve Gider Karşılıkları**	
1	Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabı	
2	Diğer Borç ve Gider Karşılıkları Hesabı	
H	**Gelecek Aylara Ait Gelirler**	**317.294,54**
1	Gelecek Aylara Ait Gelirler Hesabı	317.294,54
2	Gider Tahakkukları Hesabı	
I	**Diğer Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar**	
1	Hesaplanan Katma Değer Vergisi Hesabı	
2	Sayım Fazlaları Hesabı	
3	Diğer Çeşitli Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar Hesabı	
IV	**UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR**	**3.515.160,88**
A	**Uzun Vadeli İç Mali Borçlar**	**3.515.160,88**
1	Banka Kredileri Hesabı	3.515.160,88
2	Kamu İdarelerine Mali Borçlar Hesabı	
3	Tahviller Hesabı	
4	Uzun Vadeli Diğer İç Mali Borçlar Hesabı	
B	**Uzun Vadeli Dış Mali Borçlar**	
1	Dış Mali Borçlar Hesabı	
C	**Diğer Borçlar**	
1	Alınan Depozito ve Teminatlar Hesabı	
2	Kamuya Olan Ertelenmiş veya Taksitlendirilmiş Borçlar Hesabı	
D	**Alınan Avanslar**	

www.balioglu.net

1	Menkul Varlıklar Hesabı	
2	Diğer Menkul Kıymet Ve Varlıklar Hesabı	
B	**Faaliyet Varlıkları**	**323.221,69**
1	Gelirlerden Alacaklar Hesabı	52.806,88
2	Gelirlerden Tecilli Ve Tehirli Alacaklar	270.414,81
3	Diğer Faaliyet Alacakları Hesabı	
C	**Kurum Alacakları**	
1	Kurumca Verilen Borçlardan Alacaklar	
D	**Mali Duran Varlıklar**	**2.500,00**
1	Mali Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler	
2	Mal Ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan	2.500,00
3	Sermaye Taahhütleri Hesabı (-)	
E	**Maddi Duran Varlıklar**	**66.015.919,68**
1	Arazi Ve Arsalar Hesabı	31.372.206,72
2	Yeraltı Ve Yerüstü Düzenleri Hesabı	16.961.987,02
3	Binalar Hesabı	12.807.926,46
4	Tesis, Makine Ve Cihazlar Hesabı	1.020.536,98
5	Taşıtlar Hesabı	2.160.938,86
6	Demirbaşlar Hesabı	1.472.696,17
7	Diğer Maddi Duran Varlıklar Hesabı	
8	Birikmiş Amortismanlar Hesabı (-)	2.750.873,06
9	Yapılmakta Olan Yatırımlar Hesabı	2.970.500,53
10	Yatırım Avansları Hesabı	
F	**Maddi Olmayan Duran Varlıklar**	
1	Haklar Hesabı	185.494,20

1	Alınan Sipariş Avansları Hesabı	
2	Alınan Diğer Avanslar Hesabı	
E	**Borç Ve Gider Karşılıkları**	**3.776.921,90**
1	Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesabı	3.776.921,90
2	Diğer Borç Ve Gider Karşılıkları Hesabı	
F	**Gelecek Yıllara Ait Gelirler**	**515.635,92**
1	Gelecek Yıllara Ait Gelirler Hesabı	
2	Gider Tahakkukları Hesabı	515.635,92
G	**Diğer Uzun Vadeli Yabancı Kaynaklar**	
1	Diğer Uzun Vadeli Yabancı Kaynaklar Hesabı	
V	**ÖZKAYNAKLAR**	**64.764.325,40**
A	**Net Değer Hesabı**	**59.162.728,97**
1	Net Değer Hesabı	59.162.728,97
B	**Yeniden Değerleme**	
1	Yeniden Değerleme Farkları Hesabı	
C	**Geçmiş Yıllar Olumlu Faaliyet Sonuçları**	**10.277.094,37**
1	Geçmiş Yıllar Olumlu Faaliyet Sonuçları	10.277.094,37
D	**Geçmiş Yıllar Olumsuz Faaliyet Sonuçları(-)**	**-1.892.098,20**
1	Geçmiş Yıllar Olumsuz Faaliyet Sonuçları(-)	-1.892.098,20
E	**Dönem Faaliyet Sonuçları**	**-2.783.399,74**
1	Dönem Olumlu Faaliyet Sonucu Hesabı	
2	Dönem Olumsuz Faaliyet Sonucu Hesabı	-2.783.399,74

www.balioglu.net

2	Özel Maliyetler Hesabı				
3	Birikmiş Amortismanlar Hesabı (-)	185.494,20			
G	**Gelecek Yıllara Ait**				
1	Gelecek Yıllara Ait Giderler Hesabı				
H	**Diğer Çeşitli Duran Varlıkları**				
1	Elden Çıkarılacak Stoklar Ve Maddi Duran				
2	Diğer Çeşitli Duran Varlıklar Hesabı				
3	Birikmiş Amortismanlar Hesabı (-)				
	AKTİF TOPLAM	**78.212.748,36**		**PASİF TOPLAM**	**78.212.748,36**
9	**Nazım Hesaplar**		**9**	**Nazım Hesaplar**	
90	**Ödenek Hesapları**		**90**	**Ödenek Hesapları**	
900	Gönderilecek Bütçe Ödenekleri Hesabı		900	Gönderilecek Bütçe Ödenekleri Hesabı	
901	Bütçe Ödenekleri Hesabı		901	Bütçe Ödenekleri Hesabı	
905	Ödenekli Giderler Hesabı		905	Ödenekli Giderler Hesabı	
906	Mahsup Dönemine Aktarılan Kullanılacak Hesabı		906	Mahsup Dönemine Aktarılan Kullanılacak Hesabı	
907	Mahsup Dönemine Aktarılan Ödenekler Hesabı		907	Mahsup Dönemine Aktarılan Ödenekler Hesabı	
91	**Nakit Dışı Teminatlar**	**1.754.304,00**	**91**	**Nakit Dışı Teminatlar**	**1.754.304,00**
910	Teminat Mektupları Hesabı	1.754.304,00	910	Teminat Mektupları Hesabı	1.754.304,00
911	Teminat Mektupları Emanetleri Hesabı		911	Teminat Mektupları Emanetleri Hesabı	
912	Kişilere Ait Menkul Kıymetler Hesabı		912	Kişilere Ait Menkul Kıymetler Hesabı	
913	Kişilere Ait Menkul Kıymet Emanetleri Hesabı		913	Kişilere Ait Menkul Kıymet Emanetleri Hesabı	
92	**Taahhüt Hesapları**	**4.527.182,20**	**92**	**Taahhüt Hesapları**	**4.527.182,20**
920	Gider Taahhütleri Hesabı	4.527.182,20	920	Gider Taahhütleri Hesabı	4.527.182,20
921	Gider Taahhütleri Karşılığı Hesabı		921	Gider Taahhütleri Karşılığı Hesabı	
99	**Diğer Nazım Hesaplar**		**99**	**Diğer Nazım Hesaplar**	
999	Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı Hesabı		999	Diğer Nazım Hesaplar Karşılığı Hesabı	
990	Kiraya Verilen Duran Varlıklar		990	Kiraya Verilen Duran Varlıklar	
	TOPLAM	**6.281.486,20**		**TOPLAM**	**6.281.486,20**
AKTİF GENEL TOPLAM		**84.494.234,56**	**PASIF GENEL TOPLAM**		**84.494.234,56**

www.balioglu.net

DATÇA BELEDİYESİ 2018 YILI FAALİYET SONUÇLARI TABLOSU

	TUTAR
GİDERİN TÜRÜ	
Personel Giderleri	11.763.076,26
Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	1.225.969,74
Mal Ve Hizmet Alım Giderleri	8.456.834,54
Faiz Giderleri	1.407.057,89
Cari Transferler	357.614,95
Sermaye Transferleri	-
Değer Ve Miktar Değişimleri Giderleri	-
Gelirlerin Ret Ve İadesinden Kaynaklanan Giderler	13.966,63
Amortisman Giderleri	2.889.179,06
İlk Madde ve Malzeme Giderleri	1.196.623,80
Silinen Alacaklardan Kaynaklanan Giderler	438.982,49
Diğer Giderler	30.030,10
GİDERLER TOPLAMI	**27.779.335,46**
GELİRİN TÜRÜ	
Vergi Gelirleri	10.261.613,85
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	3.343.720,82
Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	1.685.921,87
Diğer Gelirler	9.704.679,18
Değer ve Miktar Değişimleri Gelirleri	-
GELİRLER TOPLAMI	**24.995.935,72**
FAALİYET SONUÇLARI TOPLAMI	**(-) 2.783.399,74**

www.balioglu.net